Приредила Валентина Јелић

Пола века успомена...

Гимназија и економска школа Бранко Радичевић, Ковин

Издавач: Гиманзија и економска школа Бранко Радићевић

За издавача: Живка Чернох, директор

Књигу приредила: Валентина Јелић

Сарадници: Иван Косовац
Панталеја Секулић
Биљана Јереминов

Лектор и коректор: Валентина Јелић

Дизајн корица: Валентина Јелић
Анкица Ереш

Компјутерска обрада: Младен Косовац

Фотографије: архива школе

Штампа: Штампарија *Бела*

Тираж: 400

Приредила Валентина Јелић

Пола века успомена...

Постоји прошлост.Постоји будућност. Две огромне громаде. Сасвим је јасно да никад не улазимо ни у прошлост ни у будућност...Будућност за нас постоји само као намера, а прошлост као сећање. Пошто стрелица времена има само један, непроменљив смер, не сећамо се будућности, нити се бацамо у прошлост да бисмо правили планове. Прошлост нас гура напред, будућност чека иза окуке. **(Жан д`Ормесон)**

Наши први амблеми

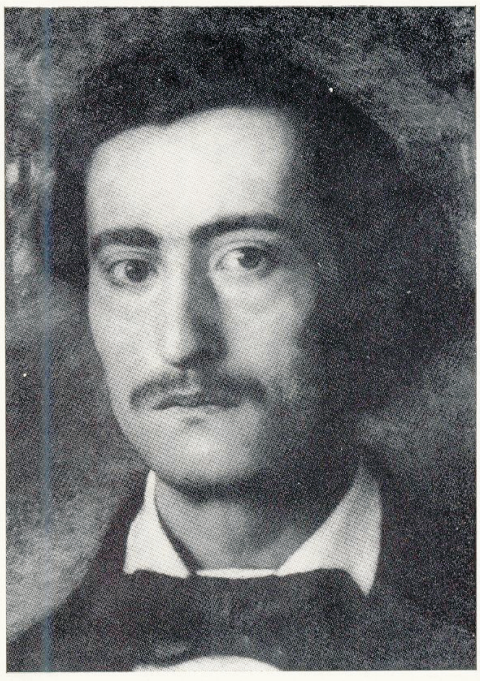

На левој обали Дунава, а 50 км низводно од Београда, насупрот Смедереву, налази се Ковин - са око 15 000 становника. Ковин је општинско место у Јужном Банату (Војводини) и обухвата десет места. Близина реке Дунава и Делиблатске пешчаре чини га атрактивним несељем, а од Ковина ка северу почиње питома банатска равница. Има изванредан географски положај – чини раскрсницу путева, јер ако кренете из Ковина, пред вама су Београд, Вршац, Панчево, Смедерво, Зрењанин, Крагујевац...

Прво забележено име Ковина - *Castrum Keve* датира из 895. године, када је означено као средњовековно утврђење. Бројни докази, међутим, говоре да је насеље знатно старије. У *Центру за културу* чувају се бројни предмети који су идентификовани као производ римске културе. По свему судећи, ни Римљани овде нису били први становници. Извесно је да су у млађем каменом добу постојала насеља.

Ковин – некад

Долазећи са југа у јужно-угарске крајеве, Срби су понели са собом и своју српско-византијску културу и ћириловску писменост. Без школа, она се није могла дуго одржати. После Велике сеобе 1690.године, чињени су покушаји за оснивање школа у Банату - 1698. и 1706. године. Некада су училишта (стари српски назив за школу) била поред цркава или манастира. На крајњем југу ове регије, у Ковину, школство је везано за име свештеника Пане, који је у периоду од 1695. до 1705. године подучавао писмености неколицину ђака.

У самом Ковину школа се помиње још 1776. године у попису школа. Тадашњи учитељ био је Арсеније Милошевић, ђакон, касније свештеник. Након протеривања Турака 1788. године, у попису зграда помињу се две школске зграде – српско-православна и немачко-католичка. У српској школи у то време учитељ је био Павле Јосиповић из Руме. Али, када говоримо о целој општини, враћамо се у 1772. годину, када је основана баваништанска основна школа.

Трагови ковинског школства сежу, као што видимо, у далеку прошлост. И ми смо део тог двовековног мозаика просвећивања и образовања, и у њему имамо своје место.

Школа је основана решењем Скупштине општине Ковин, 25.марта 1964. године под именом Гимназија *Бранко Радичевић*. У почетку, била је смештена у згради *Пољопривредне школе*. Имала је друштвено-језички и природноматематички смер. Први директор школе био је Душан Анђелков. Осам година касније, донето је решење да се гимназија пресели у нову школску зграду. Од 1976. до 1986. године, школа престаје да буде класична гимназија, и наставља са радом као школа општег и усмереног образовања - спроводила је програм заједничке основе средњег образовања и усмереног образовања (правни техничар, организатор културних активности, сарадник у природним наукама, математичко програмерски сарадник). Школа општег типа са програмерским смером и смером сарадник у природним наукама била је у периоду од 1986. до 1989. године. Од школске 1989/1990. године поново постаје гимназија општег типа; а од школске 2002/2003. године, поред општег смера, настава обухвата и друштвенојезички и природно-математички смер. Мешовита – гимназија и економска школа постала је 9. новембра 2004. године. Од школске 2005/2006. године у школи постоје следећи смерови: друштвено - језички и општи смер гимназије и смер економског техничара. Од 2009/2010. године уводи се и смер финансијског техничара. А 2013/2014. године, уместо финансијског, уводи се нови и ученицима атрактивнији смер – пословни администратор.

Превалили смо пут дуг пола века. Пре него сагледамо значај наше школе данас, вратимо се на почетак, који је, како то обично бива, био тежак. Тада је требало убедити људе да и овако малом месту треба гимназија. Многи су се питали шта ће једном малом месту гимназија. Најчешће се могао чути одговор: *Да би једно место постало град - мора имати гимназију*. Ипак, о утицају наше школе на средину, можда најбоље сведоче речи Данице Анђелков, професора енглеског језика:
Са отварањем Гимназије, Ковин добија своје прве интелектуалце, а Гимназија постаје расадник културе, духовности, уметности и свега лепог и напредног.

Амбиција наше мале средине и њених челника дужи низ година била је да се оснује школа која ће да прошири и продуби знања из природних и друштвених наука, и која би припремила ученике за даље школовање. Било је у то време много ентузијазма, добре воље, нешто мало средстава, неколико професора – и одељења ученика били су довољни да започне историја наше школе. Тако смо пре пола века постали васпитно-образовна институција, која има јединствене циљеве и задатке, а на нама је било да их остварујемо, претварајући сваку реч у дело.

Пратећи даље потребе наше школе, одговарајући просветни органи Покрајине и Општине именују за првог директора Анђелков Душана, професора из Ковина, као и први Школски одбор и доносе решење о почетку рада Гимназије *Бранко Радичевић*, која ће радити у поподневној смени у згради Пољопривредне школе, у постојећим условима, који ће се у ходу побољшавати.

Школски одбор гимназије одржан је 30. јуна 1964. године. СО Ковин на седници Општинског већа и Већа радних заједница одржаној 29. јуна 1964. године, одлучује, на основу закључка Скупштине и члана 201и 210 ЗУП-а – да изда решење о именовању чланова Школског одбора Гимназије *Бранко Радичевић* у Ковину. На основу тог решења број 016219/1-64, за чланове Школског одбора именују се: Марковић Крста, који је једногласно изабран за председника Школског одбора; затим Предчи Љубинко,Тичерић Споменка, Николић Дара, др Журжован Зорица. Милијановић Бора, Вуковић Мита; члан је и директор школе по свом положају, два професора Гимназије, као и један ученик.

ПРВА ГЕНЕРАЦИЈА ГИМНАЗИЈЕ

„Бранко Радичевић“

Ковин 1964-68

САСТАНАК 20.V 1978

SKUPŠTINA OPŠTINE KOVIN
Broj: 01-2989/1-1964
Kovin, 27.III.1964. god.

Skupština opštine Kovin na osnovu člana 46 tačke 13 Zakona o narodnim odborima opštine, člana 22 Osnovnog zakona o finansiranju školstva i članal, 75 i 76 Opšteg zakona o školstvu, na zajedničkoj sednici Opštinskog veća i veća radnih zajednica održanoj dana 25 marta 1964 godine, donela je

R E Š E NJ E

O OSNIVANJU GIMNAZIJE U KOVINU

I. Naziv škole: Gimnazija "Branko Radičević" u Kovinu

II. Sedište škole je u Kovinu u ulici Maršala Tita broj 203. (231)

III. Osnivač Gimnazije "Branko Radičević" u Kovinu je Skupština opštine Kovin.

IV. Školom neposredno upravljaju kao društveni organi: školski odbor, nastavničko veće i direktor škole.

V. Zadatak škole je:

- da proširi i produb i znanje iz prirodnih društvenih nauka i opšteg tehničkog obrazovanja,
- da neguje i podstiče lične sposobnosti i sklonosti učenika i pomaže mu u izboru daljeg školovanja i poziva,
- da doprinosi daljem intelektualnom, fizičkom, društvenom, moralnom i estetskom vaspitanju i obrazovanju učenika radi njihovog osposobljavanja za aktivan društveni rad, kao i za zdrav i kulturan život.

VI. Školovanje u Gimnaziji traje četiri godine. U školu se primaju učenici koji su završili osmogodišnju osnovnu školu, a da nisu stariji od 18 godina.

VII. Međusobne obaveze, prava i dužnosti osnovača prema školi regulisaće se posebnim ugovorom.

VIII. Škola će početi sa radom 1 septembra 1964 g.

IX. Za izvršenje ovog rešenja staraće se Savet za prosvetu, kulturu i fizičku kulturu Skupštine opštine Kovin.

Ovo rešenje se imaa objaviti u "Službenom listu sreza Pančevo".

PREDSEDNIK,
Stevan Rajić,
Stevan Rajić s.r.

Tačnost prepisa overava,
Načelnik odeljenja za opštu
upravu i unutrašnje poslove
Pavle Černoch.

SKUPŠTINA OPŠTINE KOVIN
Odeljenje za opšt.upravu
i unutrašnje poslove
Broj:02 03 11 /1-64
Dana 3 jula 1964 god.

K O V I N

Na zahtev Gimnazije"Branko Radičević"iz Kovina,samostalne ustanove,a na osnovu člana 26-29 Opšteg zakona o uredjenju opština i srezova i člana 21o ZUP-a,Skupština opštine Kovin,Odeljenje za opštu upravu,unutrašnje poslove i društvene službe donosi sledeće

R E Š E N J E

1/ Rešenjem Skupštine opštine Kovin osnovana je Gimnazija "Branko Radičević"u Kovinu.Rešenje o osnivanju ima broj 01-2989/1 od 27 marta 1964 godine.Na osnovu zahteva Gimnazije na strani 83 i 84 registra ustanova sa sa ostalnim finansiranjem izvršen je upis pod rednim brojem 42 pod naslovom Gimnazija "Branko Radičević"u Kovinu.Nazim Samostalne ustanove glasi:

GIMNAZIJA "BRANKO RADIČEVIĆ"U KOVINU

2/Naziv organa kovi je nadležan za poslove ustanove

SAVET ZA PROSVETU I KULTURU SO KOVIN

3/Sadište ustanove je u ulici MARŠALA TITA BROJ 203.

4/Ime starešine ustanove:ANDJELKOV DUŠAN,profesor,koji će zastupati i potpisivati ustanovu,zasnivati prava i obaveze.

5/Delokrug i zadaci ustanove:Da proširi i produbi znanje iz prirodnih i društvenih nauka i opšte tehničkog obrazovanja,da neguje i postiče lične sposobnosti i isklonosti učenika i pomaže im u izboru daljeg školovanja i poziva,da doprinosi daljem intelektualnom,fizičkom,društvenom,moralnom i esteckom vaspitanju i obrazovanju učenika radi njihovog osposobljavanja za aktivan društveni rad kao i za zdrav i kulturan život.

6/ Visina poslovnih sredstava iznosi 7 miliona dinara.

O B R A Z L O Ž E N J E

Gimnazija "Branko Radičević" Iz Kovina podnela je zahtev za upis u registar ustanova sa samostalnim finansiranjem,koji se vodi kod Skupštine opštine Kovin,u molbi navodi da je ustanova osnovana Rešenjem Skupštine opštine Kovin broj 2989/1 od 27 marta 1964

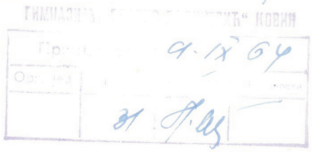
Na osnovu sprovedenog postupka,uvida u rešenje o osnivanju,a u smisli člana 21 Pravilnika o registraciji ustanova da samostalnim finansiranjem i člana 12 Osnovne uredbe o ustanovama sa samoostalnim finansiranjem doneto je rešenje kao u dispozitivu.

Oslobodjeno je plaćanje takse po čl.21 ZOAT.

NAČELNIK
PAVLE ČERNOCH

I pozitiv.

SR SRBIJA - AP VOJVODINA
POKRAJINSKI SEKRETARIJAT
ZA PROSVETU
Broj: o2-238/3
3. septembra 1964. godine.
NOVI SAD

Na osnovu članova 76. i 78. Opšteg zakona o školstvu (" Službeni list SFRJ" broj 4/64) i članova 1. i 3. Zakona o uslovima za početak rada i ukidanju odredjenih škola ("Službeni glasnik SR Srbije" broj 31/64.) donosim sledeće

R E Š E N J E

1. Daje se saglasnost za početak rada Gimnazije u Kovinu koju je osnovala Skupština opštine Kovin svojim rešenjem broj ol-2989/1 od 27. marta 1964.godine.

2. Škola počinje sa radom školske 1964-1965. godine.

3. Ova se saglasnost daje za početak rada I (prvog) razreda.

O b r a z l o ž e n j e

Povodom rešenja Skupštine opštine Kovin o osnivanju Gimnazije u Kovinu kao i zahteva Skupštine opštine Kovin broj ol-2989/1 od 27.marta 1964.godine da se izvrši verifikacija navedene Škole, stručna komisija Zavoda za unapredjenje opšteg i stručnog obrazovanja AP Vojvodine izvršila je uvid na licu mesta i ispitala postojanje uslova za rad Škole i o utvrdjenom stanju podnela ovom Sekretarijatu izveštaj.

Iz podnetog izveštaja se vidi da je stručna komisija Zavoda mišljenja da Gimnazija u Kovinu ima uslova da otpočne sa radom I (prvog) razreda sa izuzetkom onih uslova koji su navedeni u izveštaju komisije, a koje je osnivač naknadno ispunio, te je doneto rešenje kao u dispozitivu ovog rešenja.

Ovo rešenje dostaviti: Skupštini opštine Kovin, Gimnaziji u Kovinu, Zavodu za unapredjenje opšteg i stručnog obrazovanja AP Vojvodine, Analitičko-planskom odeljenju Republičog sekretarijata za prosvetu SR Srbije i Odeljenju za poslove opšteg i stručnog obrazovanja ovog Sekretarijata.

POKRAJINSKI SEKRETAR
Edo Ljubibratić

На почетку су одлучивало о бројним важним питањима.Између осталог, дата су овлашћена директору за располагањем имовином школе; на седници се одређивало колика ће бити плата директору; усваја се финансијски план; доносе се акти о систематизацији радних места; бира се председник Савета школе. И тако су 1. септембра 1964. године кренула у гимназију два одељења и неколико професора, предвођени директором Душаном Анђелковим. Били су жељни да се докажу и да покажу да је било оправдано настојање свих оних људи добре воље, који су себе уградили у темеље ове школе.

Конкурс за пријем ученика у гимназију одржан је јуна месеца исте године, на којем је учествовало 103, а примљен је 81 ученик. Било је накнадних захтева ученика да буду примљени у школу, али морали су да буду одбијени јер је школа већ била оптерећена прекобројним ученицима. У том времену, када се знао и поштовао систем вредности, није било лако уписати школу, а поготово не гимназију. Одељењске старешине прва два одељења били су Станковић Данило, професор српског језика и књижевности и Срдић Милутин, професор математике. До почетка школске године обезбеђена су учила, стручан наставни кадар, кабинети су оспособљени за наставу. Нова зграда Пољопривредне школе имала је, осим саме за физичко васпитање, довољно просторија да одговори новим захтевима, али и људе који су у њој радили и који су са колективом новоствореног школе остварили изузетну сарадњу, обележили време рада под истим кровом несебичном помоћи када је реч о потребама школе и међусобном дружењу.

Зграда Пољопривредне школе у којој се настава одвијала у послеподневној смени, али и суботом

Први просветни радници били су: Данило Станковић, професор српског језика и књижевности, Милутин Срдић - професор математике, Даница Анђелков - професор српског језика и књижевности. Њима су се касније придружили: Мирко Крецуљ - професор техничког образовања, Драгослава Лаверда - професор латинског језика, Божидар Рашковић-професор математике, Љиљана Димитријевић - професор географије, Младен Лекић - професор физичког васпитања, Никола Јелић - професор одбране и заштите, Ђорђе Бергер - професор биологије... - а све њих предводио је, најпре вршилац дужности, а затим и директор Душан Анђелков - Душа, професор историје.

Први стални радници гимназије: Дача, Лата, Душа, Данчика и Мирко

Професори су желели да од ђака који су се нашли пред њима науче како да иду кроз живот, како да остану људи, али и да им пренесу знања која су неопходна и предуслов да би остваривали своје снове у животу. Реалност је била другачија – а почетак тежак, и за ученике и за професоре, јер је на полугодишту било доста слабих оцена. Одељењске старешине сматрале су да одређени ученици имају мало предзнања из основне школе, поготово тамо где предмет није стручно заступљен. И ово би било налик бројним причама са којима се сусрећемо у садашњем времену, да није једне значајне разлике – ученици су желели да науче, њихови родитељи били су за то да њихова деца морају да се помуче, да изуче школе, јер су били свесни колики је значај образовања и која све врата сутра могу да буду отворена за њихову децу. Упорност и стрпљење професора, подршка родитеља и труд ђака – за последицу имали су резултате хвале вредне.

Са завршетком наставне године, био је објављен конкурс за директора гимназије. Јавило се два кандидата: Нешовић Милован, директор гимназије *Јован Јовановић Змај* у Оџацима и Анђелков Душан. Мада су оба кандидата испуњавала услове, Савет школе је већао и сматрао да преимућство има Анђелков Душан у односу на другог кандидата, јер већ врши дужности директора у овој школи. Донета је одлука да се Анђелков Душан постави за директора школе. Решење о постављењу доноси Савет школе 1. јуна 1965. године.

Уписани су нови ђаци за предстојећу школску годину. У новој 1965/1966. години, ученици сада већ другог разреда, деле се на смерове – друштвени, чији одељењски старешина остаје Станковић Данило, и природноматематички на челу са професорком латинског језика, Лаверда Драгославом.

У првим данима и годинама рада школе обављали су се они задаци који постоје и данас, попут усвајања Статута школе, донет је Правилник о животу и раду гимназије, формира се рад секција, одржавају се Наставничка већа, дружења, планирају се и организују екскурзије, међу којима је прва била одлазак на Стражилово, где заувек почива песник по којем наша школа и носи име...

Са екскурзије на Стражилову 1967. године

На седници Наставничког већа одржаној марта 1968. године, износе се предлози поводом прославе Дана школе, који је имао посебан значај јер је дошао час да се испрати и прва генерација ђака. Одлучено је да се одржи свечана Академија, да се организује приредба, вече забавног карактера присутне би својом музиком увеселили *Селтсмени* и *Ђукси*, да се осмисли спортски програм који би обухватао такмичења са *Пољопривредном школом*. Требало је одштампати позивнице, обавестити грађанство о прослави, и наравно, позвати госте – представнике основних школа, друштвено-политичких организација и чланове колектива *Пољопривредне школе*.

Селтсмени

Прослављен је један од важнијих рођендана наше школе, а прва генерација завршила је гимназију школске 1967/1968. године. Организује се и прослава матурске вечери – банкет, музика, велика свечаност.. . Били су позвани чланови нашег колектива са породицом, као и Пољопривредне школе са породицом, и чланови Савета школе - стари и нови. Школску годину завршава осам одељења – у свакој години било их је по два. Оба разреда прве године имала су по 38 ученика, друге по 24 и 35, треће 36 и 35, а у завршној години било је 27 и 33 ученика. Након прославе Дана школе и матуре, још један важан догађај обележио је пролеће 1968.године – екскурзија за ученике треће године. За разлику од новијих времена, није се ишло у иностранство. Обилазили су се крајеви наше земље, која се тада звала СФРЈ и која се простирала од Вардара па до Триглава, како и песма каже, земље чији је главни град, Београд, својевремено био проглашен за један од најбезбеднијих градова на свету, земље која одавно више не постоји и за коју ове млађе генерације сазнају из причања својих родитеља, бака и дека,углавном. Тадашњи ђаци своје седмодневно путовање започели су из Ковина, преко Београда, па све до Љубљане. Затим их је пут водио на Бледско језеро, до Постојне, па до Ријеке; да би преко Загреба стигли до Београда и најзад, у Ковин.

У наредну школску 1968/1969. годину уписано је 88 ученика у јуну. Септембра 1968.године Савет школе је одлучио да сходно Правилнику о увођењу другог станог језика у друштвени смер уведе два стана језика, и то: енглески и француски, по три часа недељно, а дотле први страни језик - руски, седмично ће се учити не четири, већ три часа. Душан Анђелков је 1. јула 1969. године поново, једногласно, изабран за директора. Школске 1969/1970. године потврђена је одлука о упису 96 ученика - у три одељења првог разреда. Било је предлога да се ученици друге године, дотле распоређени у два одељења, распореде у три, али у датом тренутку није било услова да се то реализује.

Занимљиво је да је Покрајинска инспекција у току школске године проверавала стање у школама,укључујући и број ученика, и да ће једну генерацију ученика четвртог разреда наше школе у фебруару месецу, због прекобројности ђака по одељењима, ипак распоредити у три, уместо у дотадашња два одељења. Наставничко веће поделило је друштвено одељење четврте године на два одељења. Новоформирана одељења имају по двадесет једног ученика; директор их је поделио, водећи рачуна о успеху ученика и језичким групама. Разредне старешине су били: Данило Станковић и Божидар Рашковић.

У већ споменутој заједничкој држави СФРЈ постојао је предмет – српскохрватски језик, који су предавали Данило Станковић и Миодраг Вујисић. Осим директора школе, историју је предавао и Дејан Борисољевски – који је ове школске године примљен на место професора историје. Биологију је предавао професор Ђорђе – Ђура Бергер. Велинка Пејовић предавала је хемију, Љиљана Димитријевић географију, Младен Лекић физичко васпитање, Иван Васиљев – руски, енглески језик – Даница Анђелков, а немачки Оливера Фарац. Француски језик учио се и као први и као други страни језик, а предавала је Драгослава Леверда, као и латински. Колектив су чинили још и Томислав Кобал,Томо Фарац, Гордана Суботић, Никола Јелић, Мирко Крецуљ...

Бранка (Татовић) Родић подноси молбу да пређе на радно место у другу школу, а на њено место је примљена у стални радни однос Мирјана Шимуновачки, без конкурса, јер је била стипендиста СО Ковин. Завршила је *Ликовну академију* на *Београдском универзитету* – одсек музичка и ликовна култура.

У нашој школи радно искуство стицали су бројни професори из разних градова наше земље. Један од примера је Марта Коршош, која је радила у Гимназији *Лаза Костић* у Неготину. По конкурсу који је објављен у *Политици*, она је изабрана међу неколико кандидата на место професора француског и латинског језика. Мултикултурална средина у којој су људи гостопримљиви, толерантни и добронамерни, одувек је срдачно прихватала све оне сличне себи, а како тек не би интелектуалце који су своју струку поносно представљали. Време је показало да колектив никада није пао на испиту хуманости, што се потврдило, између осталог, када је требало помоћи настадалима од земљотереса у Босанској Крајини, па све до ратних деведесетих, када је школа своја врата отворила деци - ученицима који су избегли из различитих крајева бивше СФРЈ , или до садашњих времена када своју хуманост доказују и запослени и ученици ове школе. Просветни саветник у то време био је Михајло Јанкетић, који је одржао предавање о оцењивању ученика. Оформљене су комисије за акциони план. Радило се на Статуту школе, водило се рачуна о безбедности. Данило Станковић изабран је за новог председника Школског савета. Део средстава одваја се за куповину већег броја стручних књига и лектире, чиме се омогућава почетак рада библиотеке. Културни живот је на завидном нивоу – редовне су посете музејима и позориштима у Београду, а у току ове школске године била је још и посета планетаријуму. Бројне послове школе у овом периоду обавља домар Матеја Мосуровић.

Драмско-рецитаторска секција 1971. године

Са смотре драмских секција гимназија

Постојеће секције настављају рад - и рецитаторска и драмска секција, али од ове школске године као једна, под називом: рецитатоско-драмска. Свој рад започиње ликовна секција, секција за стрељаштво и за шах. При школи ће радити и техничке секције: фото-секција, кино секција, електротехничка секција, машинска, грађевинска, ваздухопловна, пољопривредна, радиоаматерска секција, ауто-мото и бродарска секција. Од научних група почињу са радом група за физику, биологију, марксистички кружок и матаматичка група. Ђаци професора Крецуља - Иван Косовац, Панталеја Секулић, Стеван Лалић, Миодраг Кленанц - сада као професори, озбиљно су се посветили раду радио-аматерске секције. Радио клуб *Никола Тесла* из Београда организовао је *Октобарски куп* Младих радио-аматера. Редовно смо одлазили на ова такмичења. *Политика* у свом издању од 10. октобра 1977. године извештава да су на четрнаестом традиционалном такмичењу младих радио-аматера, међу омладинцима, најбоље резултате показали су такмичари Гимназије *Бранко Радичевић* из Ковина.

Предложено је да наши ученици учествују на масовној манифестацији младих у САПВ која се одржавала крајем 1969. године, у част јубилеја двадесетпетогодишњице ослобођења наше земље. На овој школској олимпијади могли су да учествују само они ученици који су остваривали изванредне резултате у школи.

Мирко Крецуљ са освајачима медаља на савезном такмичењу из технике

Неминовно, стижемо и до увек актуелног питања – оцењивање ученика. Директор школе и тадашњи професори стрпљиво и опрезно градили су став о оцењивању: било је речи о компонентама које треба узети у обзир при формирању оцене ради што објективнијег оцењивања ученика. Не би требало узимати само фактор – знање, а све остало занемарити. Сматрали су да,углавном, постоје две групе фактора и то: објективни и субјективни. Субјективни фактор је: расположење наставника и лични став према оцењивању. Објективни фактори су: узраст ученика, говорне способности, здравствено стање ученика и животни услови под којима ученик живи и учи. Сви су били јединствени у закључку да се води рачуна о свим факторима и да се тежи ка уједначавању критеријума у оцењивању.

Сваки просветни радник зна да је оцењивање један од најтежих задатака које има пред собом. Предан своме послу, у току свог рада са ђацима, засигурно је надограђивао постојеће или прилагођавао старе принципе оцењивања, ослушкујући младе особе пред собом. Професор није тај који само оцењује ученика. Када закораче у нашу школу – они су деца, уплашена, несигурна, срамежљива... Плаши их нова средина, нови и непознати другови, професори о којима су чули најразличитије приче, и које у почетку деле на оне баш строге и који баш нису толико. Међутим, за кратко време упознајемо једни друге, они и њихови родитељи схватају да они за нас нису пука статистика или скуп речи које чини њихово име и презиме. И професори и ђаци проводе заједно добар део живота. Ми са њима делимо онај период када они од деце постају млади људи, утичемо на њихово одрастање, на формирање ставова или на слику о животу.Одавде их испраћемо као младе и зреле особе који знају да одаберу свој даљи пут кроз живот. Научили смо их лекцијама из уџбеника, али и оним, можда важнијим – да је важно да остану људи, достојанствени или да није најстрашије у животу ако падну, него ако нису свесни да морају да устану и наставе даље, јер је то живот, и да - биће још успона и падова...

одељење	свега ученика	без недовољних оцена	са једном недовољном оценом	са две недовољне оцене	са три и више недовољних оцена	неоцењених	свега недовољних
I1	30	20	4	2	4		10
I2	32	15	2	2	12	1	16
I3	29	21	6	2			8
II д	41	21	7	8	5		20
II п	38	25	11	2			13
III д	40	25	11	2	2		15
III п	25	17	5	3			8
IV д	24	21	2	1			3
IV п	36	20	10	4	2		16
свега	295	185 62,71%	58 19,66%	26 8,81%	25 8,47%	1 0,35%	109 37,29%

Табела: на крају другог класификационог периода 1969/1970. године

Како *Чашу меда још нико не попи што је чашом жучи не загрчи*, тако ни сва међусобна искустава међу нама нису само добра.Често се заборави да смо сви ми само људи од крви и меса, и никако – савршени. На срећу, лепша искуства далеко су бројнија. Посебно драге успомене ученици носе са екскурзија, излета или дружења када се успостављају између њих и професора и оне пријатељске нити, али се неписана граница која подразумева, пре свега, поштовање – не прелази. О томе можда најбоље сведоче они који су били ученици ове школе и који су се у исту вратили – али овога пута као стручни кадар, као врхунски професори: Иван Косовац - професор физике, Александар Вукосављевић - професор биологије, Биљана Јереминов - професор хемије, Јованка Добрић - професор социологије, Зоран Тодоровић - професор математике, Миодраг Кленанц - професор физике, Олгица Грашиловић - педагог, Снежана Стојменовић - професор хемије, Велибор Милекић - професор српског језика и књижевности, Живанка Перовић - професор филозофије, Дојна Хајду - професор латинског језика, Иштван Хајду - професор ликовне културе, Панталеја Секулић - професор рачунарства и информатике Синиша Бундра - професор математике, Ержебет Танасијевић - професор историје, Ливијус Кокора – професор физичког васпитања, Стеван Лалић - професор рачунарства и информатике, Милутин Марковић - професор географије, Александар Божиновски - професор хемије, Весна Ковач - професор енглеског језика, Драгана Лекић - професор српског језика и књижевности, Васка Јаневска - професор физичког васпитања, Маја Јосифов - професор енглеског језика, Снежана Милутиновић - професор немачког језика, Валентина Крецуљ - професор математике, Бранкица Стојковић - професор биологије, Александар Ландика - професор рачунарства и информатике, Оливера Томашевић - професор руског језика, Данијела Туцаков - професор енглеског језика, Мелина Ћирић - Досковић - професор енглеског језика, Јелена Ђерић - професор социологије, Маша Вулетић - професор српског језика и књижевности, Ђорђе Анђелков - професор економије, Даниел Зарија - професор физичког васпитања, Младен Косовац - професор информатике, Оља Љубоја – професор српског језика и књижевности, Милош Савић - професор историје...

Наше путовање настављамо освртом на крај 1969. године, када је у Ковачици одржан састанак директора. Договарало се и одлучивало о увођењу пријемног испита. Изгласано је да се уведе полагање пријемног испита, и то на следећи начин: ученици са двадесет и деветнаест бодова треба да се приме без пријемног испита, као и они ученици који имају специјалне дипломе; а сви остали кандидати полажу пријемни испит, и то из српскохрватског језика и математике дванаестог , тј. тринаестог јуна са почетком у осам сати. Од докумената потребна су сведочанства од петог до осмог разреда, молба са плаћеном таксом и извод из матичне књиге рођених. Утврђени су сви детаљи у вези са минимумом потребних бодова, датуми за пријем молби и жалби ученика, и остало...

У први разред школске 1970/1971. године уписало се преко деведесет ученика. У другом разреду постоји велики број ученика. Одлучено је и одобрено да постоји по три одељења и првог и другог разреда. Већи број ученика био је опредељен за друштвени смер - зато ће се оформити два одељења друштвеног и једно одељење природно-математичког смера. У трећем и четвртом разреду биће по два одељења. Број ученика на почетку школске године је преко 320. А школску 1970/1971. годину завршило је 309 ученика распоређених у једанаест одељења. Усвојен је предлог Данице Анђелков да час разредног старешине буде саставни део распореда часова. Богдан Валерија од ове године води хор. У *Југословенском драмском позоришту* у Београду гледа се чувена представа *Пигмалион*.

Хор под вођством Валерије Богдан

Да су ове године о којима говоримо ипак била нека другачија – боља времена, потврђују примери професора Томе Фараца, који августа1970.године подноси захтев да му се одобри раскид сталног радног односа, и Велинке Пејовић која исти захтев подноси неколико месеци касније. Тома Фарац жели да оснује радни однос у Опузену, родном месту, где му је и супруга добила посао. Супруг Велинке Пејовић већ је добио посао и цела породица јој је у Београду, а она прелази на ново радно место у гимназији на новом Београду. Затим је ту и Марта Коршош – Ђоковић... Пут је неке водио даље одавде, а неке водио баш у Ковин. На место професора француског језика прима се Мирослав Марковић, а нове колеге постају и Станко Тодоровић, Божидар Рашковић. Миљана Кљајић примљена је као апсолвент на место професора филозофије, до дипломирања. И наредне школске 1971/1972. године су, након расписаног конкурса, стигли нови професори: Миланка Ладолеж која ће предавати српскохрватски језик и књижевност; Мирјана Радић радиће као професор социологије, филозофије и логике, а у надолазећем времену, и као директор школе; потом Божана Данилов, Марија Дракулић, Нада Димичовић; а отишли су неки дотадашњи као што је Данило Станковић.

Увек је интересантно упоређивати како је некада било, а шта се до данас променило. Професори редовно похађају семинаре. Радна недеља у том периоду била је четрдесетдвочасовна. Занимљив је податак да се 20. септембра 1971. године при Гимназији уводи и ради истурено одељење Медицинске школе из Панчева, у којем опште предмете предају професори гимназије. Још једном се потврђује постојање сарадње на изванредном нивоу међу школама у окружењу.Отуда је било лако постићи договор око организовања наставе, праксе и путовања. Забележен је и један од првих случајева да се ученик због непримереног владања, игнорисања опомене и, коначно туче у школском дворишту, искључи из школе. Децембра 1971. године, полугодиште је требало да се заврши закључно са 31. децембром. Да би се избегла ситуација да се из учионице иде право на дочек Нове године, одлучено је да се тај дан одради раније, како је и учињено – с тим што никоме није сметало што је то била недеља. Нижу се примери који показују да је средина свесна колико је важно унапређивати себе, гајити знање и преносити га на следеће генерације. Зато не треба да изненади да у то време влада заинтересованост за учење страних језика. Ученици и родитељи, тадашњих и надолазећих генерација предложили су да се при школи организују курсеви страних језика.

У почетку је било битно основати школу, али се убрзо поставило питање сопствене зграде. Требало је прикупити средства, одабрати одговарајућу локацију, урадити план зграде... Одлука о изградњи објекта је донета 31. III 1970. године.

И тако стигосмо до 1972. године када се 18. марта, након обимних припрема, гимназија сели у своју нову зграду. Затим је уследила организација пресељења. Том приликом свако добија понеко задужење како би се што лакше и брже обавио велики посао. И овога пута доказала се сарадња међу двема школама, па је лако подељена постојећа имовина – шта припада *Пољопривредној школи*, а шта се преноси у наш новосаграђени објекат. Извори кажу да су Живота Антонијевић, председник СО Ковин и Стева Рајић, председник Месне заједнице, помогли да се обезбеде средства за опремање школе.

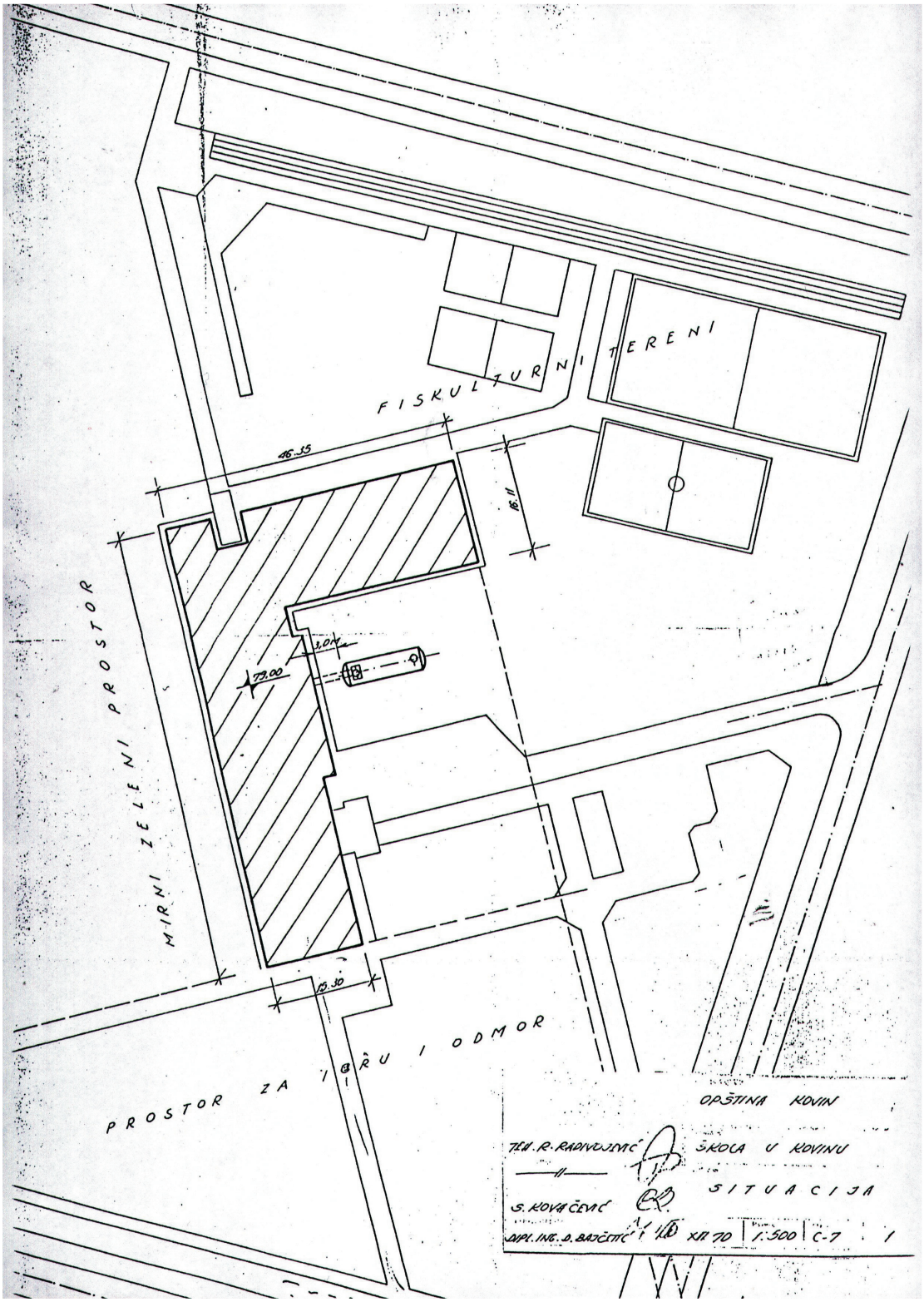
Школа је имала дванаест комплетно опремљених учионица, по један кабинет за стране језике, за физику и за биологију, једну учионицу и кабинет за техничко образовање. Постојала је и просторија за наставника физичког васпитања, зборница са две канцеларије, кухиња, остава, трпезарија и остале помоћне просторије. Фискултурна сала и опрема за кабинете историје и географије, и све остало, опремало се и прилагођавало потребама професора и ученика, временом. У школи постоји књига дежурства, у портирници су по два дежурна ученика. Водило се рачуна да се поштују правила и кућни ред школе. Директор Душан Анђелков договара се са *Козаром* да се постави аутобуска станица код школе.

Колико је било жеље да се објекат подигне и оспособи за рад најбоље говоре подаци о томе да су и ученици и њихови професори учествовали у уређењу простора око изграђене школе, уграђујући тако део себе у свој нови дом и дајући му лични печат.

А требало је отклонити трагове градње, изградити спортске терене, оплеменити амбијент зеленилом и цвећем и учинити школу живом и примамљивом. Напокон, лепотица је заблистала и била спремна да под своје окриље прими све који су жељни знања, топлине и академске атмосфере.

Уређење простора испред школе...

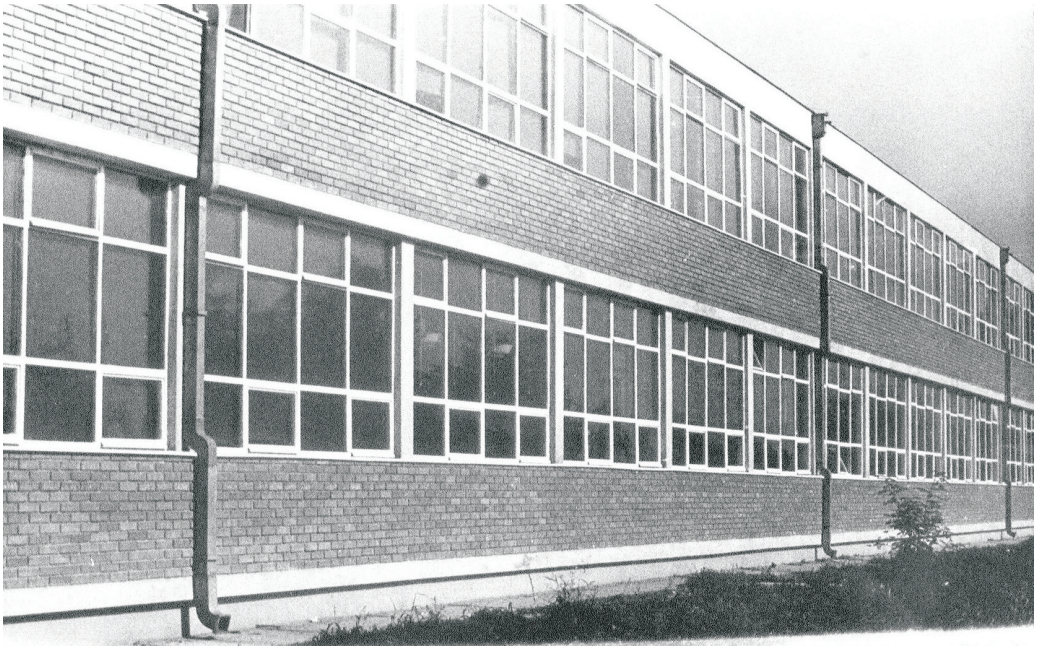
Фотокопија плана школе

Уређење школског дворишта...

Платани, борови и брезе засађени су 1973. и 1974. године

1972. година – школа је спремна за рад

Школа је већим делом била опремљена, простор око школе уређен, ђаци уписани, и нова школска година могла је несметано да започне. Прихвата се предлог директора да се свечано отварање школе обави 4. новембра 1972. године. Међутим, као Дан школе слави се 9. мај – Дан победе над фашизмом (директор је био професор историје), али је тог датума песник Бранко Радичевић, чије име школа носи, написао песму *Укор*.

Колективи су се, у међувремену, придружили и професор Панталеја Секулић, који је држао часове техничког образовања, и професор историје – Душан Меденица, Дојна Радивој, касније Хајду – професорка француског и латинског језика. Наставља се сарадња са *Медицинском школом* из Панчева, која се огледа и у размени стручног кадра. Од страних језика у школи су заступљени енглески, руски, немачки, француски и латински језик. Фебруара 1973. године, Покрајински секретаријат за образовање, науку и културу доставља школама обавештење о увођењу марксистичког образовања ученика.

Богатство података положених у архивској грађи откривају нам сличност оног времена са овим. Ученици су се из других школа селили у нашу. Али, када су се појавили први случајеви злоупотребе, у смислу вршења притиска на професоре да морају да му изведу одређену, жељену оцену, одлучено је да се од маја не примају нови ученици у школу.

Ученици учествују на такмичењу из техничких наука, које се одржавало у Руми, под називом – *Наука младима*. Покрајинско извршно веће организовало је радну акцију у ПИК-у у Плочици – то је обухватало четири радна дана. Наставним планом и програмом, за ученике првог, другог и трећег разреда, била је организована производна пракса за предмет техничко образовање. Изведена је јуна 1973. године у фабрици *Звезда*, у фабрици шећера, предузећу *Скроб* у ПИК-у Ковин. Професор Панталеја Секулић самоиницијативно одлази у Вршац у фабрику намештаја. Прима га тадашњи директор. Професор му излаже идеју – желео би да доведе ученике прве године из своје школе да се упознају са техничким процесом обраде дрвета (предмет техничко образовање) – коју ће и реализовати. Вративши се у школи, пред ђаке излази са припремљеном скицом – шемом производње намештаја, са чиме ће се исти ускоро и лично упознати обиласком фабрике. Ова идеја имала је и свој наставак – уследила је шетња кроз Вршац, па куповина ломљених чоколада, потом одлазак на Вршачку кулу; а овај једнодневни излет завршава се одласком на Белоцркванска језера, пре коначног повратка у Ковин. Школска година је продужена два дана јер једног дана у току зиме није било грејања и због изгубљених часова у току године, а разред успешно завршава 329 ученика. Награда за одличне ученике биле су књиге, као и за све оне који су постигли одличан успех на завршном испиту.

У наредну школску годину уписали смо четири одељења првог разреда, односно 136 ученика, и по три одељења друге, треће и четврте године. Колектив чине професори: Мирослав Крецуљ, Божидар Рашковић, Војин Пердух, Валерија Богдан, Живанка Перовић, Дојна Радивој, Александар Теодоровић, Мирјана Шуњеварић, Миодраг Кленанц, Миодрга Вујисић, Мирјана Радић, Миланка Ладолеж, Мирослав Марковић, Невена Тодоровић, Дејан Борисогљебски, Иван Василев, Ђорђе Бергер, Младен Лекић, Љиљана Димитријевић, Даница Анђелков, Данило Станковић, секретар школе била је Латинка Богић, књиговођа Јованка Драгосавац, домари – Јован Брадањи и Мита Максимовић,чистачице – Миланка Брадањи, Миља Љубојевић и Јелисавета Станковић, са директором Душом.

Мирјана Шимуновачки - Шуњеварић

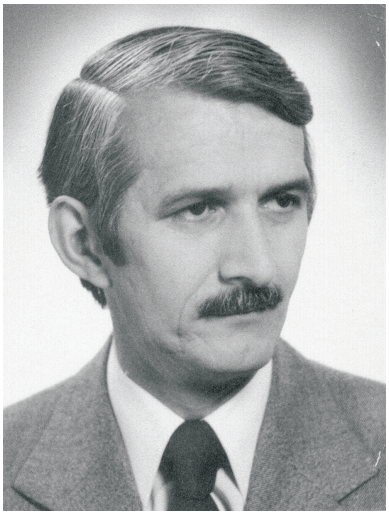
Ученици наше школе учествују на такмичењима из математике, физике, старних језика, у кошарци. Такмичење у знању страних језика организовано је у нашој школи. Културно забавни живот ученика организује се у сарадњи са *Домом ЈНА*, сваког четвртка биле су организоване игранке. И ове године професор Никола Јелић организује и изводи тродневну екскурзију до Тјентишта, Сутјеске. А ученици трећег разреда иду на Охридско језеро – њихова екскурзија траје пет дана. Прослава 150 годишњице рођења Бранка Радичевића обележиће се на Стражилову. И на ову прославу ишли су ученици и професори наше школе. Прославља се и прва деценија постојања гимназије.

Састанак прве генерације после 35 година

Тако је текла прва деценија нашег постојања. Остале су се низале једна за другом испуњене резултатима и признањима која потврђују да је Ковину, ипак, потребна Гимназија, каква јесте и каква ће остати – достојанствена, поносна и призната. Данашње генерације гимназијалаца настављају трагом зацртаним пре пола века, изузетно мотивисане жељом да надмаше своје претходнике и да оставе своје име и резултате у аманет оним гимназијалцима који ће у овим клупама седети за једну, три, пет или више деценија.

Тај траг нас везује за најинтересантнија сећања и приче о школи који нас воде,опет, до човека, који је на њеном челу од самог почетка. Из пера вештог писца, новинара или интелектуалца, прошлост за трен може да нам блесне пред очима...

Директор Душа постао је ковинска легенда. Спомиње се и данас, као да је и даље међу нама. Као што сам Иво Андрић каже: *Сви ми умиремо само једном, а велики људи умиру по двапута: једном када их нестане са лица земље, а други пут када пропадне њихова задужбина.* Тако се већ пола века преплићу историјско и легендарно, долазе нове генерације које причају своју причу и потврђују значај и смисао постојања школе као што је наша, али изнова слушају и причу о директору Души. И да му је име Петар звали би га једноставно Душа. Треба ли иком појашњење? Можда образложење? Залуд, неће га бити. Но, ипак, зарад ретких који га не знају, или млађих, садашњих, и будућих школараца, рецимо му и име - Душан Анђелков. Први директор наше школе био је и остао легенда јужнобанатског школства.

Прве генерације гимназијалаца најбоље памтим, највише су ми прирасле срцу. Ваљда зато што сам њима предавао. Волео сам то, нисам се школовао за директора, него да предајем. Кад бих сад поново бирао не бих се прихватио да будем дирекор. Ту треба правник, не професор. Најсрећнији сам био кад смо ушли у нову зграду Гимназије. А било је и тужних дана. Кад се удавала једна ученица из Вршца, још 1969. године - звала се Јелена Фољански. И кад је умро Велибор Милекић – Гале, ученик и професор школе, а онда Славко Митровић, па погино Мирко Лазић... Посебно сам волео мангупе - *Мирка, Велибора, Славка... За мене су они били добри. Имао сам грдне проблеме кад сам примио Милекића. Он је забрљао једанпут, после се смирио и ја га примим. Мој ученик, како да га не примим. Звали ме у Комитет. Ту је био и мали Тито. Знаш, свако село је имало свог малог Тита. Каже, примио си разбојника. - Добро, јесам. Знаш ти ко му је отац. Не знам, кажем - па се сетим. А знаш ти ко му је мајка? Мати му је првоборац, из твог Санџака. Па, шта? Размисли ти добро шта радиш. `Ћу да размислим. И тако је било, па прошло и то. Ја сам познавао одлично своје ученике. Нису сви били исти. Ја сам гледао да ли је добар, да ли је рецитатор, или у фолклору, да ли је активан у ваннаставним активностима. А познавао сам и родитеље и породичну и социјалну ситуацију. То су ми били аргументи да Наставничко веће легне на руду кад се залажем да се неком поправи оцена. Нисам волео неуспех ученика. Многи су после постали доктори, професори факултета, политичари. Гимназија је дала много стручњака. Навијач сам био велики. Оно што је стварано*

у Гимназији било ми је најдраже. Место да гледам утакмицу, ја се свађам за неког ученика. Ја га хвалим и више него што треба. Све сам спортове волео, али не ваља што сам увек желео да моји победе. Спортисти су код мене имали увек привилегије.

Посебно је близак кошарци, мада помиње и рукометашице, рукометаше... Шлагер утакмице са Пољопривредном школом и на школским олимпијадама - издваја. Нарочито финале кошаркаша седамдесете у Новом Саду. *Да сам шверцовао Пампура били би први. А дошли као аутсајдери. Тад је и Пољопривредна освојила два злата, у мушком рукомету и фудбалу. Што је Паја дао гол! Играло пола Радничког за њих. Та прва генерација кошаркаша је била најбоља. Ливијус, Дејан, Славко и остали. Кад смо изгубили финале, Славко, сирома` плакао. Покрале нас судије, не, записничари. Убедљиво смо водили, а они крали време.* Из те гимназијске секције настао је клуб. Ваљда је пришао покојни Ђурица (адвокат Јовановић), па је дошао Срле, сестрић Браце Купусаревића. Било је кошарке и раније – пре педесет седме, и после, али то су били студенти. Дружење са Младеном Лекићем – Млађом, професором физичког васпитања у Гимназији *Бранко Радичевић* од 1965. године, засебно је поглавље у његовом и животу школе. Млађа је створио ту екипу. И многе друге. *Он је био стваралац велики. Али, није умео да подвикне. Он каже полако:* Судија, кораци. - *а ја дрекнем:* Судија, кораци! *А Сајков нас истера из сале. Млађа каже он се снебив'о. Колико се ја разумем - овај нас избацио напоље. А ми уђемо на друга врата. Био сам екплозиван, избацим из себе и готово. Једино би ми било жао ученика кад изгубе.* Догађај из далеке прошлости су му сасвим свежи. Памти и датуме и имена свих учесника. Сећа се и 1987. када су га из школе *пребацили* и именовали за општинског просветног инспектора, а вратили за помоћника директора после две године. Ту су се неки политичари умешали, каже, а ваљда ми кафана дошла главе. Никад чашу нисам разбио, а волео сам пуно кафану због дружења. Прича и о усмереном образовању (неуспела *шуварица*), стварању школског центра по угледу на комбинате у привреди... И то је била грешка, по њему. Тако нису мислили политичари, али су после схватили. Живо и с усхитом помиње такмичења и смотре рецитатора, фолклора и хора, затим, како рече, врхунске математичаре, Зорана Тодоровића и Новицу Мијатовића, учешће на Бранковом колу... Био је резервни старешина, одборник у више мандата, мада није ни знао да су га предложили. Каже, није имао ко. Изабрали су га и за посланика. Добио је више од половине гласова иако је било шест кандидата. Истиче да је добијао лепе дневнице. Није се хранио у скупштинском ресторану, пријатније му је било у кафани, уз друштво. Све што би зарадио трошио је на живот. Жао му је што није штедео за старе дане. Сада, а посебно када је била инфлација, сви живе тешко, говори као узгред. Здравље је попустило. Но, и са претрпљеним шлогом збија шале, мада се види да му и те како смета. Није му сметало да чита. Комплети Достојевског и Толстоја су иза њега, а ту су и Црњански, Ћосић... Уз обавезну *Нашу борбу* типична пензионерска свакодневица. Привикао се на то. Више му не недостаје спорт, дружење, кафана, па ни школа.

Врцави осмех и брзорекост су му и даље својствени. Леви зализак и бркови су исти, само поседели. У причи и сада зна да симпатично прекардаши. Нарочито кад прича о уметничким враголијама, својим догодовштинама и мудријашким доскочима. Причи нема краја. Ни ова, писанија, неће га имати. А краја не може ни бити. Бар док је Гимназије биће и њене душе. И директора Душе, чији је печат уткан у њу.

Потомци лозе легендарног Коче Анђелковића из тадашњег Пањевца, данас Кочиног Села, код Јагодине, прешли су Дунав уочи аустро-турског рата (1788-1791). И Душин отац, и син, по деди назван Милан Анђелков, настављачи су колена Анђелковића. У ковинске матичне књиге записано је да је сељачка фамилија Анђелков, Милан и Стана (рођена Стојковић из Гаја), на празник, првог маја 1933. године добила сина и наденула му име Душан. Витално памћење садашњег шездесетогодишњака каже да је тачно 17. фебруара 1958. диплома Филозофског факултета- одсек историја, била у његовим рукама. У учионице основне школе *Ђура Јакшић* млади професор историје закорачио је следећег месеца. Памте га и ђаци *Змај-Јовине* школе, прве генерације Пољопривредне школе. Као један од ретких ондашњих интелектуалаца, осетио је дух времена и иницирао оснивање и изградњу ковинске Гимназије Бранко Радичевић . Потребу оснивања школе тог типа схватили су и други, они који су могли то и да реализују. Помиње Крсту и Васу Марковића, Стеву Рајића, Животу Антонијевића, Ивана Анђелкова... Пионирски подухват започет је подстанарским статусом у Пољопривредној школи 1. септембра 1964. године,да би се 1972. уселили у сопствену зграду. И ту је остао до пензије - новембра 1992. године!

Признања за дугогодишњи рад, узгредно спомиње - Медаљу за војне заслуге, покрајинску Повељу самоуправљача и, као круну свих, Орден заслуга за народ са сребрном звездом, добијен 1984. године. Но, с поносом истиче сина Милана као највеће признање.

Стигла је и школска 1974/1975. година, последња уочи реформе школства које ће да уследи. У први разред такође се уписује 120 ученика. Заједница образовања и неке панчевачке школе раде су на новом календару рада за текућу школску годину, који је прихваћен на Наставничком већу. Ученици су у то време плаћали – оно што би се данас звало – ђачки динар. Улаже се у нову опрему за кабинете, у наставна средства, професори редовно одлазе на стручна усавршавања, организују се излети и екскрузије...

Екскурзија – Мила Ладолеж

Јубиларна тридесетогодишњица годишњица ослобођења нашег града обележава се 4.октобра. Тим поводом, одржана је свечаност у нашој школи у фискултурној сали, и уручени су поклони члановима колектива гимназије поводом десет година рада - Анђелков Душану, Богић Латинки, Анђелков Даници, Станковић Данилу, Крецуљ Мирку.

Тридесетогодишњица ослобођења Ковина

Школску годину завршава 370 ученика, а следећу похађа седам одељења првог разреда, тј. 226 ученика, четири другог, и по три одељења треће и четврте године. Разредне старешине првој години били су: Даница Анђелков , Олгица Грашиловић, Никола Јелић, Младен Лекић, Снежана Стојменовић, Јелена Шћепановић и Невена Тодоровић; другој: Љиљана Димитријевић, Миодраг Кленанц, Мирослав Марковић и Тома Ђуричић; ученицима треће године: Мирјана Шуњеварић, Миодраг Вујисић и Дејан Борисогљебски; а ученицима завршног разреда: Дојна Хајду, Живанка Перовић и Божидар Рашковић.

Одбојкашка екипа из 1977. године

Класични гимназијски програми реализују се до школске 1974/1975. године. Затим ће уследити реформа школског система у Војводини. Гимназија мења своју струкутуру, образовне циљеве, организацију. Школске 1977/1978. године завршава се школовање последњих генерација по гимназијском наставном програму. Као школе општеобразовног карактера, гимназије су законом укинуте. Посматране су као некорисне, за елиту, а тадашњи друштвено-економски систем тражи другачији образовни профил младог радника. Тадашња *шуварица* (популарни назив за средње школе, према реформатору,тада актуелном политичару С.Шувару) доноси бројне струке, образовне профиле, али односи шеснаест генерација младих којима је ускраћено да усвајају знања.

Испоставило се да су последице ове реформе школства – далекосежне и, погубне. Реформа средњошколског образовања 1990. године вратила је четворогодишње школе – гимназије као општеобразовне и средње стручне школе...

Сусрет друге генерације гимназије

Гимназија *Бранко Радичевић* и *Пољопривредна школа* сједињена су у школски центар *Вељко Влаховић*, решењем из 1981. године, са седиштем у Ковину у улици *Маршала Тита* 18 (дотле се звао Школски центар *Бранко Радичевић*), који је уписан у регистар васпитно-образовних организација. Из архивске грађе сазнајемо да је он опремљен по нормативу САП Војводине (школска опрема и учила), тако да први и други разред заједничких основа средњег васпитања и образовања, и прва и друга година позитивно усмереног образовања и васпитања у друштвеним делатностима – правни и културолошки смер, изводе наставу у поприлично повољним условима. Постоје кабинети за хемију, физику, биологију, стране језике, за административно пословање и биротехнику. Поред кабинета, постоје и специјализоване учионице за ликовно и музичко васпитање, одбрану и заштиту, математику, историју и географију, затим две радионице за наставу основи технике и производње, фискултурну салу са помоћним просторијама, пет класичних учионица и библиотеку са читаоницом...

На почетку школске 1982/1983. године у *Школски центар* уписано је четрнаест одељења првог разреда на српскохрватском језику, два одељења првог разреда који наставу слушају на мађарском и српскохрватском језику – у Ковину, а настава се изводила и у Бавaништу – где је наставу похађало по три одељења првог и другог разреда заједничких основа средњег васпитања и образовања на српскохрватском језику. У Ковину, постоји десет одељења другог разреда на српскохрвтаском језику и два одељења на мађарском и српскохрватском језику. Овај део наставе изводи се у згради наше школе, а остатак у згради *Пољопривредне школе*, и то за ученике треће и четврте године, следећих струка: електро, металске, грађевинске, пољопривредне и прехрамбене. Биће извесних измена и допуна, па се, временом, уводе и текстилна струка и математичке науке. Уче се четири страна језика – руски, енглески, немачки и француски. Осим редовне наставе, планирано је било и извођење програмских задатака, у трајању по петнаест дана, у следећим организацијама удруженог рада у Ковину: *Беко, Шећерана, Звезда, Утва, Техника, Пионир, Галеника, Слога, Наша Слога, Напредак...* Укупно 101 радник обавља васпитно-образовну, производну и помоћну делатност.

Пример једне школске године дочарао нам је разлику у односу на време које му је претходило, али нам је и дало слику новог доба. Културни живот и даље постоји – обележава, између осталог, Дан школе, постоји сарадња са *Домом културе*, организују се посете сајмовима, одласци у позориште, на излете, екскурзије. Занимљива је организација матурске вечери маја 1983. године. Школски центар *Вељко Влаховић* планирао је да одржи матурско вече ученика четвртог разреда у просторијама *Дома ЈНА*. Да би се намера реализовала, неопходно је било да се склопи уговор између споменутог *Школског центра* и Установе *Дедиње* – команда војне поште Ковин, која је и одобрила коришћење сале и организовала целокупну прославу. Постоје секције, односно ваннаставне активности. Међу ученицима, као и увек, има оних који иду на поправни испит, и оних који не положе разред.

Школски центар мења свој назив у - Средња школа *Вељко Влаховић*. Од школске 1988/1989. године васпитни рад ће се организовати по новим наставним плановима и програмима јединствене средње школе за први и други разред, тј. у наредне две године упоредо и по старим и по новим. Овакво усложњавање ситуације за последицу има да се васпитно - образовни рад изводи на три локације (зграде бивше *Гимназије*, бивше *Пољопривредне школе* и бившег Радничког универзитета *Паја Маргановић*), што чини услове рада веома неповољним, јер су сва три објекта међусобно удаљени; даље се уочило да су потребна огромна материјална средства за грејање и одржавање; изостају могућности да се изводе додатни или допунски рад или било који други облик слободних активности. Борбен дух младих, жељан знања, и у оваквој организацији школства, изборио се за своје циљеве, тако да и у овим генерацијама наших ђака имамо, како ја време показало, успешне стручњаке на различитим пољима.

Професори - Биљана Игња, Синиша Бундра, Иван Косовац, Дојна Хајду

Некако се поклопило да директор Душан Анђелков и зачеци традиције наше школе обележе једну еру – једно време у којем живот није био лак, али је био испуњен сигурношћу, радом, оптимизмом, видним напретком на готово свим пољима живота, плановима, вером, надом и борбом за неку бољу будућност. Тражећи своје место под сунцем, у оваквим околностима, људи су се трудили да негују праве вредности, да сачувају част и углед, да одрже равнотежу – од оне унутарње, духовне, до оне у друштву.

Онда су уследила,ипак, нека другачија времена у којима смо сви постали део драме. А зна се да драма почива на сукобу. Живот и на неминовним променама. У драми која, слободно можемо рећи, још увек краја нема, људи су само глумци, понекад тек марионете; најстрашније, нестала је или им је одузета могућност да сами, као особе које поседују моћ разума и вољу, одлучују о својој судбини. У таквој констелацији догађаја, изузетно је тешко ухватити се у коштац са изазовима и проблемима и као човек, и као професор, и као директор школе.

Човек који је ступио на чело наше школе после директора Душе – Раде Бракочевић, пред собом није имао нимало захвалан задатак. Прво са чиме се суочавао било је, засигурно, поређење са претходним директором. Уз све остало, сачекале су га и новине у образовном систему, које су подразумевале постојање школских центара, а такав у Ковину носио је назив *Вељко Влаховић*, и обухватао је *Гимназију* и *Пољопривредну школу*. У то време постојао је Збор радних људи, чији је председник био професор Панталеја Секулић. Запослених је било преко стотину. Како је школа одувек подразумевала тимски рад, директору су од помоћи били, поред чланова колектива, и заменик, Голуб Јефтовић. Директор Бракочевић требало је да обави бројне и тешке послове; пред њим је био читав конгломерат (од тракториста до програмера)...

Раде Бракочевић

Мирјана Радић

Гледајући из ове перспективе, један захтеван задатак тек што је био завршен,а другачији и не мање тежи, ставио је и директора, којем је текао други мандат, и све чланове колектива, пред ново искушење. *Закон о средњем образовању и васпитању*, објављен у *Службеном гласнику СР Србије* број 5 – 1990. године, поново враћа институцију гимназије, која је постојала све до реформе средњошколског образовања 1974. године. За све чланове колектива, то је значило раздвајање на *Гиманзију* и *Пољопривредну школу*, односно поновну поделу имовине, решевање питања стручног кадра... Да би се школа регистровала као *Пољопривредна школа*, директор је економију исте требало да прошири на сто хектара – у чему се и успело, заменом земље код моста за *Болничко имање*. Међутим, закон предвиђа и то да директор школе може да буде неко ко испуњава услове за наставника постојеће школе. Ово ће условити промену директора. Од 1993. до 2001. године, директор *Гимназије* биће Мирјана Радић.

Колектив школе - 1992/1993.

Мирјана Радић, професор филозофије, радила је у Гимназији. Седмадесетих са породицом одлази у Бор, и отприлике деценију касније, враћа се у Ковин. Каријеру наставља као директор *Марксистичког центра*, затим ће обављати посао просветног инспектора, биће принудни управник у основној школи у Мраморку, и опет професор гимназије. Долази на место директора *Гимназије*, са циљем да се настави прекинути континуитет стварања младих интелектуалаца. Време у којем она креће у овај подухват – јесу деведесете.

Сва збивања на нивоу државе као макроплану, одразиће се, на микроплану, на живот и рад наше школе. Последња деценија двадесетог века започела је распадом СФРЈ. Букти рат. Његове страхоте осетиле су се и овде. Земља је и под санкцијама. Производња стагнира, економија земље приближава се суноврату. Бесни хиперинфлација. Последице рата биле су, између осталог, сеобе и долазак избеглица, међу којима су и деца, ђаци. Средина се још једном нашла на испиту хуманости. Није изостао напор да се тим унесрећеним људима помогне. Школа прихвата ђаке, помаже им да се уклопе и прилагоде новонасталој ситуацији. Упркос свему, школа ради. Свеприсутна је мисао да се издржи да и ово мора да прође, и да ће се наставити нормалан живот насупрот овом привиду нормалног. Уместо тога, крај века обележило је бомбардовање НАТО-а.

Наша школа поново постаје - Гимназија *Бранко Радичевић*. Још један почетак... или само наставак онога што је у претходним годинама било прекинуто? Можда је од конкретног одговора важније да су професори од тог трена, све до данас, успевали да сачувају традицију постојања наше школе, и када се осврнемо до давне 1964. године када је све почело, имамо – пола века успомена...

Нове генерације будућих гимназијалаца дочекали су: Биљана Игња, Миланка Ладолеж, Велибор Милекић, Даница Анђелков, Мирослав Марковић, Иван Василев, Мариа Банчов, Дејан Борисогљебски, Иван Косовац, Љиљана Димитријевић, Мирјана Шуњеварић, Магдалена Новковић, Живана Перовић, Младен Лекић, Ливијус Кокора, Миљко Топаловић, Босиљка Пантош, Добрила Марковић, Невена Тодоровић, Милан Каличанин, Петар Гроздић, Синиша Бундра, Александар Вукосављевић, Милош Мосуровић, Ђорђе Бергер, Мирко Крецуљ, Надица Глигоријевић, Снежана Стојменовић, Ержебет Танасијевић, Панталеја Секулић,Стеван Лалић, Мирослав Крецуљ, Луција Малајеску, Биљана Јереминов, Душан Анђелков, Раде Бракочевић... Наравно, све запослене чекало је пуно посла – почев од Статута школе, преко планова рада, измене намена појединих учионица или кабинета, до рада са ђацима, обављања слободних активности, оживљавања културног живота, полагања стручног испита. На једном од Наставничких већа разматрало се питање концепције и организације матурског испита, као и мишљење ученика о томе. Став ученика био је, са чиме су били сагласни и професори, да су нека питања дата као тематске целине и да би их требало дефинисати. Што се тиче матурског испита, ученици сматрају да треба да постоји. Заједнички закључак професора и ученика био је да и задаци из математике, и теме за писмене задатке из српског језика и књижевности, и текстови за писмени из страног језика, треба да буду јединствени за целу Србију. Уследили су и први резултати на покрајинским такмичењима из енглеског језика,физичког васпитања и из хемије – на такмичењу Наука младима, ученица Хелена Грашиловић освојила је прво место.У годинама које долазе, рад професора са ученицима доносиће и бројне резултате на покрајинском и републичком нивоу. Школску годину завршило је три одељења првог разреда, тј. 93 ученика, а наредну ће да упише 103 ученика првог разреда распоређених у три одељења. У тешким годинама које ће уследити, редовно се обележава школска слава – Свети Сава, Дан школе, организују се прославе матурске вечери – на Граду, у Војводини, као и екскурзије, излети, посете опери, позоришту... Гимназија је била припремила свечану академију поводом Дана просветних радника у *Дому културе*. У последњој деценији двадесетог века, биће времена када ће се и настава изводити у готово немогућим условима.

Спроводи се оперативни план активности на упознавању ученика осмог разреда и њихових родитеља са планом уписа у први разред Гимназије *Бранко Радичевић*. Сваку од основних школа у општини обилазе углавном по два професора гимназије.

Школске 1992/1993. уписаћемо три одељења првог разреда – 99 ученика. Како се број ученика који се уписују у гимназију увећавао, тако је и наредна година имала три одељења првог разреда, са могућношћу отварања и четвртог, други разред чинила су четири одељења, а трећи и четврти имали су по три. Од школске 1995/1996. године, гимназија ће имати по четири одељења у сваком од првог до четвртог разреда, смер – општи, а број ђака ће бити и преко 430. Колективу су се у међувремену прикључили Милутин Марковић, Љиљана Петровић, затим Дарко Мариновић, Госпава Вајић, Славољуб Бранковић, Миланка Стефановић, Маја Јосифов, Милош Видић, Миле Пантош, Цвијетин Лазаревић, Снежана Милутиновић, Верица Симић, Милица Покрајац, Драган Бугариновић,

Ружица Мијатовић, Јованка Добрић, Васка Јаневска, Оливера Томашевић, Миланка Косовац... Директорка школе упознала је Наставничко веће са дописом *Министарства просвете РС*, септембра школске 1997/1998. године, у коме се даје сагласност да се у згради Гимназије *Бранко Радичевић* у Ковину смести седам одељења ученика основне школе од првог до четвртог разреда, и да се настава у згради гимназије организује у сменама. Наставничко веће је овоме противно, констатује се одмах да ће бити отежан рад у сменама и да ће то онемогућити ваљано и законом прописано функционисање гимназије. У вези са новонасталом ситуацијом, заказује се седница Наставничког већа 22. септембра 1998.године на којој присуствује, поред свих професора и директора школе, и надзорник Синиша Ђорђевић. Он нас обавештава да је урадио елаборат за трећу школу, заједно са начелником одељења Маром Рисовић – школа је сада део мреже школа и треба поштовати рад обе школе, који се одвија у две смене. Саслушао је аргументе које су изнели професори гимназије – трећа школа отежава рад гимназије; у питању је припрема ученика за матуру, полагање матуре, рад секција, допунска и додатна настав, културна и спортска дешавања и остале ваннаставне активности. Чланови Наставничког већа поставили су питање да ли је ово једино решење? На одговор се чека и данас. Школску 1997/1998. годину завршиће шеснаест одељења, односно 434 редовна ученика и четири ванредна.

Због бомбардовања које је НАТО започео 24. марта 1999. године, у школи је прекинуто извођење наставе. *Министарство просвете РС* 10. маја 1999. године доноси одлуку о завршетку школске године. Ученицима је призната школска година – у складу са дотадашњим оценама у Дневнику рада, изведене су закључне; препорука Министарства просвете била је да се ученицима, нарочито оним који немају позитиван успех, остави могућност да их поправе накнадним одговарањем. У школи се организују дежурства. У условима даноноћног бомбардовања *Милосрдног анђела*, организовано је и полагање матурског испита, односно одбрана матурског рада. Агресија НАТО-а прекинута је 10. јуна 1999. године – потписивањем *Кумановског споразума*. О њиховим последицама тек може да се прича...

Ток догађаја у животу не зависи од нас, никако или врло мало, али начин на који ћемо те догађаје поднети, у доброј мери зависи од нас – мисао је нашег Нобеловца, који нас учи и томе да *Ми и не знамо колике снаге и какве све могућности крије у себи свако живо створење*.

Директорка Мирјана Радић водила је школу чак и у оваквим временима. Радни век завршава у гимназији 2001. године.

На смени два миленијума - опростили смо се са још једном генерацијом ђака: *Ви сте она генерација која је ишла у школу и завршила је у тренутку када су се два миленијума укрстила. Зато није чудо што је на вашу садашњост утицала и будућност и прошлост.Са вама је све било другачије од већ виђеног. Вишак директора и мањак професора, наговештавао је период женске владавине.*

Прослава матурске вечери у хотелу Град 2002. године

Турбулентним збивањима започиње и 21. век, што ће се одразити и на прилике у животу наше школе. Отуда ће у кратком периоду директор бити Анђелка Цвејић, да би од 2001. године директор школе била Снежана Стојменовић. Школска 2001/2002. година започиње без неких дотадашњих чланова колектива који су отишли у пензију, али са новим лицима као што су Бранкица Стојковић,Снежана Тодић, Валентина Јелић, Жаклина Станковић, Анкица Ереш, Александар Ландика, Валентина Никчевић, односно Татијана Ђорђевић и Виолета Помар које су у школи од претходне школске године. Директорка Снежана Стојменовић, иначе професорка хемије, волела је да даје шансу младим професорима, да их уведе и упути у посао – нарочито када је реч о раду у учионици, сарадњи са родитељима. Залагала се за савремене методе у настави, подстицала стучно усавршавање запослених. Започиње период улагања у опремање кабинета, увећања фонда књига у библиотеци, стварања радне атмосфере... како би се, на неки начин, остварила противтежа приликама кроз које је пролазило друштво и држава у времену после 2000. године. Жељене промене брзо се уочавају, али се дешавају и промене у самој школи. Крајем 2003. године Снежана Стојменовић напустиће школу. У тренуцима превирања у самој школи, руководећу улогу преузима професор географије, Милутин Марковић.

Снежана Стојменовић

Милутин Марковић

Бивши и садашњи професори пре једне деценије

Након објављивања конкурса, наша школа добија новог директора – Живку Чернох, која започиње свој мандат 9. августа 2004. године.

Директорка школе Живка Чернох рођена је у Сарајеву, данас живи у Ковину. Након гимназије, завршава *Филозофски факултет* у Сарајеву. Радила је као професор историје у основној школи у Плочици, Делиблату и Ковину, била је комерцијалиста у Осигурању *Стари град*, као и комерцијалиста продаје у *Српској књижевној задрузи*.

Директорка школе Живка Чернох

Изазови који су се нашли пред њом, били су бројни и велики. Постојала је свест да овај позив тражи непрестано лично усавршавање, изнова и изнова тражење начина да се одржи равнотежа у школи, да се настави са започетим иновацијама. Свест да треба наћи снаге да се свакога дана бори са новим ветрењачама, да су тешке одлуке тек пред њом, као директором школе, и пред колективом... Све је ово већ само по себи тешко.Али, како се носити са свиме, нарочито после директора Душе, и осталих који су водили школу и успевали да пронађу начина да остану на путу који су зацртали? Одговор је дало време. Директорка Живка Чернох изабрана је по трећи пут, пре две године, да буде на челу наше школе – не без разлога.

Зато је неопходно да се осврнемо читаву деценију уназад. Прво што запажамо јесте да је особа која је увек имала храбрости да се суочи са окошталим начином размишљања који није био спреман на промене, које су неопходне, јер свет није статично место. Са почетком сваке школске године имала је визију како би школа требало да изгледа кроз наредних десет. Време у којем сада живимо захтева да школа ослушкује потребе тржишта и да је сасвим легитимно да им се прилагођава. Ступивши на дужност директора, са колективом се већ нашла пред важном одлуком – да ли се држати дотадашњег да школа буде и даље само гимназија. Разговори са колективом, ослушкивање потреба средине услед друштвено - економских померања, израда елабората... имало је за исход, након дугог процеса, доношење одлуке да постанемо мешовита школа – Гимназија и економска школа *Бранко Радичевић*, решењем *Покрајинског секретаријата за образовање и културу*. Али, ова промена није значила да смо пренебрегнули све бриге.

Да би школа остварила овакав ниво квалитета какав данас има, на томе је требало радити. Директорки је итекако јасно да савремено доба тражи делање, прецизну процену када и које потезе повући. Увек је почињала од личног примера. Један од таквих је и успешно положени испит из Стратегијског планирања, Финансијског менаџмента и Пројектног менаџмента у оквиру обуке која је одржана 2010. године у Панчеву, након којег је боравила на студијском путовању у Бечу, који је практични део обуке. Обуку је организовао *WIFI институт* из Беча, *Аустријска привредна комора* и Регионална *Привредна комора* Панчева. Домаћини су били упознати са нашом школом и општином из које долазимо и са активностима које школа реализује.

Приоритети постају и настава, усавршавање запослених, и опремљеност школе, и деловање ђачког парламента, и уређеност дворишта, као и непрестано праћење захтева који се данас стављају пред професоре.

Реновирани су спортски терени, постављено осветљење. Фискултурном салом као нашом, мало школа може да се похвали, а нарочито трим - стазом у школском дворишту. Можемо се похвалити богатом спортском традицијом школе, било да је реч о мушким и женским кошаркашким екипама, мушкој одбојкашкој репрезентацији или фудбалским екипама. Садашње генерације се својим спортским резултатима само надовезују на оне започете у претходним деценијама, пунећи витрине пехарима и дипломама.

Део бројних спортских признања

Зато не треба заборавити те млађе нараштаје који су из нашег малог места наставили даље и остварили велике подвиге: Миљана (Мусовић) Бојовић, која се професионално бави кошарком, освојила је златну медаљу на Европском такмичењу јуниора 2005. године; те исте године, али и наредне, златом ће се окитити и Бранко Јереминов, који је и поред професионалног бављења кошарком, завршио студије; актуелна кошаркашица, Марина Марковић, своју каријеру наставља у Лиону – на позив Марине Маљковић, која је и селектор репрезентације Србије... Мушка екипа шахиста из наше школе освојила је треће место на Републичком такмичењу 2013. године – Милован Ратковић, Милоје Ратковић, Петар Ратковић и Никола Крецуљ. Били смо прваци *Републичког такмичења* у рукомету школске 2005/2006. године. 2006. године били смо домаћини *Републичког такмичења* у женској кошарци када смо освојили друго место.

Миљана Мусовић

Марина Марковић

Бранко Јереминов

Наши ђаци остварују изузетне спортске успехе. Иза тога стоји напоран и дугогодишњи рад професора Миљка Топаловића који, заједно са директорком, схвата важност спорта у животима младих. За њега ђаци кажу да тражи – ред, рад и дисциплину, и то је оно што подржавају. У том смислу смо итекако посносни што у оваквим временима успевамо да их усмеримо и задржимо на правом путу. Спорт није само физичка активност. Развијају се такмичарски дух и тимски рад, у сећању остају незаборавна дружења.

Професор Миљко Топаловић и кошаркашице

Захваљујући споменутим резултатима, остварује се могућност да се путује, чак и ван граница наше земље. Једно од таквих било је и након освојеног првог места на спортском такмичењу у кошарци за девојке под називом *Куп толеранције*. Ученице наше школе као награду освојиле су путовање у Италију. Директорка их је пратила на наградном путовању са намером да им укаже да је живот вечито тражење – мере. Односно, са младим душама треба разговарати. Они слушају и упијају сваку реч. Поред кошаркашица Гимназије и економске школе *Бранко Радичевић* из Ковина и директорке Живке Чернох, из Новог Сада су септембра 2010. године кренули и учесници из Суботице, Зрењанина, Сремске Митровице, Жабља и Чоке. Колико је важан задатак обавила директорка овога пута, најбоље ће показати утисци кошаркашица које су поделиле са нама.

Наш толерантни тим, састављен од ђака из различитих средина, заједно са професорима и телевизијском екипом, кренуо је пут Италије и стигао у Трст. Ту смо обишли православну Цркву Светог Спиридона која се налази у самом центру Трста, на тргу Понте Росо. После изврсне италијанске хране у једном од ресторана, продужили смо даље, и обишли Универзитет у Падови, а потом тога Базилику Сан Антонио.Трећег дана путовања језеро Гарда је оставило огроман утисак на све, као и Болзано и Универзитет у Болзану. Затим следи одлазак у Верону и разгледање главних знаменитости града као што су Пизза Бра, Арена, Пиазза Де ла Ербе и, наравно, Шекспирова чувена Јулија и њена тераса испод које смо се сликали са њеном скулптуром, а они који су заљубљени, потписали су се на Зиду љубави.Четврти дан - Болоња. На Болоњски универзитет нас је примио проректор лично.Ту смо имали прилику да се упознамо са историјом универзитета, да чујемо приче о многим славним људима који су га завршили, али и о искуствима савремених метода учења и рада. Наредног дана смо се купали и сунчали у летовалишту Лидо Де Јесоло на пешчаној плажи, дугој десет километара. Одатле смо бродићем отишли на целодневни излет у Венецију - предиван град на води, град шарених маски. Обишли смо центар града, Мост уздаха, Дуждову палату, Трг Светог Марка. Овим излетом завршио се наш обилазак северне Италије, земље богате уметности и историје, а путовање завршавамо боравком у Словеначкој бањи, Рогашка Слатина. После седам незаборавних дана, закључујемо да смо, поред новог искуства и образовања, стекли и доста нових пријатеља и научили шта значи бити толерантан, што и јесте био главни циљ путовања.

Куп толеранције – директорка Живка Чернох са ученицама

У школи постоје секције и рад са ученицима даје, традиционално, резултате. Учествовали смо на многобројним такмичењима. Марков Јелена, Иван Банчов и Ана Вујачић представљали су нас на такмичењу из математике, Ненад Константиновић остварио је запажен успех у знању латинског језика Уна Забунов, Оља Љубоја, Душан Шаренац, Гордана Ратковић, Марианна Орош и Лука Топаловић годинама су, као учесници на такмичењу рецитатора показивали само један од својих талената, јер су се, настављајући своје образовање, пронашли у другим областима, Љиљана Буфан, Весна Манчев, Марија Михајлов, Јелена Марков,Мирко Васиљевић, Мерћа Јован, Делија Топаловић, Кристина Крстић, Николина Шурјанац, Станишић Јована, Сара Покрајац, Драгана Момиров такмичили су се у познавању српског језика и језичке културе,односно на *Књижевној олимпијади*, Ивана Љубеновић представљала нас је у области рачуноводства, Дејан Бабин, Јелена Стеванов,Стефан Адамов и Слађан Сташевић показали су колико добро познају историју , Богош Отто, Марко Милановић, Александра Милетић, Александра Ракиџић, Александар Вељић веома добро познају немачки језик, а Александар Поповић одлично енглески језик – освојио је прво место на *Стиховизији* у Смедереву... Значајан је рад и успех професора и ученика на истрживачким пројектима из области физике и биологије. Истраживачка станица *Петница* изазов је и данас за наше ученике попут Маријане Жарков, Милице Ритопечки, као што је била и за Неду Лазаров, Марка Мишића, Мирка Васиљевића, Јелену Марков, Вељка Радовића.

Александар Поповић – 1. место на Стиховизији у Смедереву

Сремски Карловци 2013. године, Николина Шурјанац освојила је 3. место на Републичком такмичењу на првој Књижевној олимпијади

Професорка Валентина Крецуљ и Иван Банчов

Млади биолози

Наставили смо традицију и културног и јавног живота. Признања треба одати и свим професорима, као и ученицима, који годинама одржавају дух школе, али не само у учионицама, у школским клупама. Реч је о њиховом труду да осмисле, организују и на најбољи начин представе скривене вредности талентованих и вредних ђака. Животност нашој школи дале су драмско - рецитаторска и новинарска секција. Таленат младих људи, који су учествовали на смотрама драмских секција и на смотрама рецитатора, умеле су да препознају њихове професорке српског језика – Миланка Стефановић, Татијана Ђорђевић, Валентина Јелић и Оља Љубоја. Било је и оних, посебно талентованих, који су похађали *Песничку школу* у Београду - попут Сорине Фара, Јоване Грбовић и Новице Јеремића. Двоје последњих објавили су и заједничку збирку песама.

Одлазак – Грбовић Јована

Окрени се, иди.
Разви своја невешта крила,
прегази башту јоргована
и вини се у свој полусвет,
не желим да ти реметим бесмисленост.

Корени се, иди.
скини кору са срца,
испери боје са тела,
покушај да будеш чист,
закопај дубоко правог себе.

Окрени се, иди.
Избегни драж истине,
заведи лицемерно срећу,
окрени се, иди,
иди или ја одлазим.

Школа и данас има хор, на чијем челу је млада колегиница, Виолета Помар.

Хор на прослави школске славе

Прославе школске славе или Дана школе, представљају још једну потврду квалитета заједничког рада - професора и ученика.

27. јануар – Дан светог Саве

Посебно треба издвојити прославу јубилеја – 40 година постојања наше школе, чија је прослава одржана 9. маја 2004.године у нашем Дому културе. Чланови хора, рецитаторске и драмске секције, уз помоћ својих професора - Виолете Помар, Татијане Ђорђевић, Валентине Јелић и Милице Покрајац - професора француског језика, приредили су програм, који је изазвао одушевљење публике.Учесници програма доказали су да умеју да одговоре и на такве задатке врло зрело и одговорно. Део те атмосфере дочараће вам следеће речи.

Године се слажу као зрнца песка, градећи необичан мозаик о прошлом и садашњем животу Гимназије Бранко Радичевић у Ковину. На минуле године наслонила се садашњица, која већ шапуће о будућности, а све што пролази само је доказ више о трајању ове мале, али угледне школе, која има узвишен и частан задатак да рађа интелигенцију.

Хајде да заједно кораламо тим холом, испуњени музиком и звоник смехом младости, холом који надзире помало строги поглед благо насмешеног песника, који је својом поезијом благословио и наш смех и наше радости и наше несташлуке, јер од колевке па до гроба, најлепше је ђачко доба.

А песник памти све нас из генерације у генерацију, толико година, како устрептали и збуњени плашљиво улазимо преко прага први пут, а тешка срца одлазимо одавде у свет одраслих, који не нуди заштитнички став, као наша гимназија великог срца.

Свака је година златним словима везла странице поменара у срцима генерација, јер у нашем граду скоро да нем интелектуалца који у себи није понео душу ове школе и на темељима стеченим у њој, градио своје образовање. У протеклим годинама, свака генерација је остављала светао траг за собом, али било је и правих бисера, који су име наше Гимназије и Ковина пронели широм земље, такмичећи се у знању, у спорту, музици, вештинама. Исписивали су тако блиставе странице историје наше гимназије, али и у својим биографијама, које ће по ко зна који пут, у топле летње ноћи, препричавати својим потомцима.

Тај такмичарски дух и жеђ за новим сазнањима, обележја су и ове генерације. Школа поносно и достојанствено носи име песника Бранка Радичевића који је надахнуо рецитаторе, музичаре и глумце да наступом обогате овај дан лепотом, младошћу и љубављу.

Рецитаторско-драмска секција

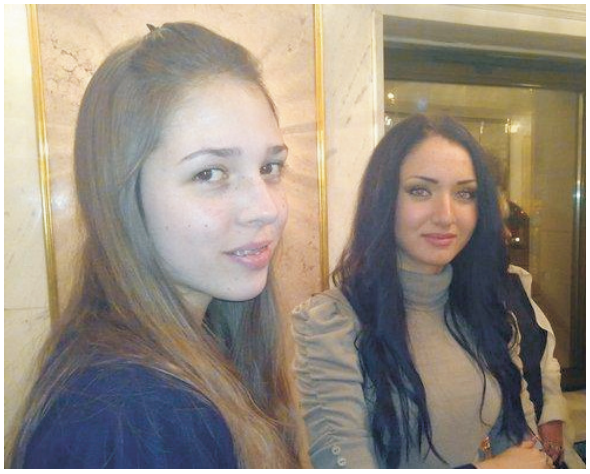
Показујемо ученицима да се не учи само у учионици, и то остварујемо на више начина. Учимо их о култури понашања, облачења, говора, о толеранцији... Школа, у складу са наведеним, организује посете позориштима у Београду, редовни смо посетиоци *Сајма књига*. Као део средине у којој постојимо, неопходна је и сарадња са истом, почев од СО Ковин. Сарађујемо и са Библиотеком *Вук Караџић*, која поред класичних, нуди и наслове савремених писаца. Посећујемо књижевне вечери, изложбе и пројекције научних филмова. Припреме поводом Дана школе, посете биоскопу и позоришту, приредбе које ученици приређују за грађанство Ковина, могуће су захваљујући *Центру за културу* Ковин. Ни професори ни ученици нису пропустили књижевно вече Матије Бећковића одржано у *Дому културе*. *Дани јапанске културе* у Ковину били су занимљива и ретка прилика да се упознамо са далеком и новом културом. *Кружок Румуна* општине Ковин само је још једна потврда да смо и даље мултикултурална средина, као и некада. *Радио Бус* и *Ковин експрес* јесу медији који редовно објављују информације везане за живот школе, промотивне текстове о школи и извештавају о најавама догађаја.

Књижевно вече Матије Бећковића у Ковину

Дани јапанске културе у Ковину

Посета Народном позоришту – опера Дон Пасквале

Хуманитарна акција *Црвеног крста* - добровољно давање крви - ђака и професора, траје од 1969. године до данас у континуитету. У сарадњи са општинским *Црвеним крстом*, школа ради на пројекту *Трафикинга* и обуке ученика и наставника у *Хуманитарном праву*.

Сарадња школе са Црвеним Крстом

Традиционално добру сарадњу имамо са Средњом стручном школом *Васа Пелагић*. Заједно са Европском пословном школом *Милутин Миланковић* из Београда реализовали смо пројекат под називом *Осовина Ковина* 2013, чији је циљ да се ученици упознају са основним принципима економије и мотивације за предузетничко размишљање

Пројекат Осовина Ковина 2013 – професорка Драгана Држајић

Даљи рад са ученицима односи се на Ученички парламент, односно на ваљану комуникацију која је успостављена са ученицима. Сви углавном знамо шта би требало мењати у школи да би она била боља, интересантнија ученицима, да бисмо их активирали, покренули и неговали њихове таленте и потенцијале, тј. да им још у овом њиховом добу омогућимо да развијају она интересовања која не налазе своје место на редовним часовима. Подршка и поверење које је указано ученицима, веома брзо дало је изванредне резултате.

Захваљујући својој активности и умешности да искористе сва права и обавезе ученика, Ученички парламент доприноси побољшању и унапређењу рада у школи. Председник Ученичког парламента присуствује седницама руководећих органа школе, Савету родитеља и Школског одбора, чиме им је омогућен приступ информацијама о раду школе. Ученички парламент наше школе добио је похвалницу од министарке Омладине и спорта Алисе Марић и шефа Делегеције Европске уније у Србији, амбасадора Венсана Дежера за учествовање у програму *Млади су закон*.

Млади су закон

Редовно се организују акције уређења школског дворишта – код ученика се развија свест о значају еколошког окружења за живот човека уопште. Представници Ученичког парламента воде и уређују средњошколску емисију *School Radio Bus*, која се емитује на локалном *Радио-Бусу*.

Пројекат ученика Парламента школе

Ученици редовно организују радне акције и уређују школске двориште

Добра комуникација директорке са председником Ученичког парламента, Дарком Танасијевићем, настављена је, иако је он сада студент; и показује да воља и упорност немају границе.

Дарко Танасијевић

Да би школа била успешна, неопходно је и стручно усавршавање професора. Ради се на томе да се у наставни процес уведу савременији и продуктивнији поступци, облици и методе рада и да се учење учини ефикаснијим.У току сваке школске године професори се стручно усавршавају у градовима широм земље или у нашој школи будући да смо не ретко домаћини семинара.

Семинар у Белој Цркви 2012. године,Биљана Јереминов и Валентина Крецуљ

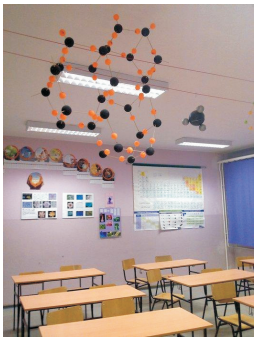
Семинар одржан у нашој школи 2013. године

Креативан час историје са Тихомиром Арсићем

Данас имамо школу која много чиме има да се похвали. Колико год била тешка времена у којима живимо, појединци су, као и увек, они који *покрећу свет*. Када закорачите у зграду наше школе, пред вама је и обновљена библиотека. Фонд књига је обновљен, повећан. Обезбеђена су средства да се опреме кабинети за информатику и хемију, а посебна привилегија је нови кабинет намењен, пре свега, за рад оних професора који предају економску групу предмета. Будући да у згради наше школе наставу изводи и основна школа, не можемо да говоримо о повећању броја кабинета.

Кабинет за хемију

Креативност професора и ученика

Кабинет за физику

Кабинет за биологију

Кабинет пословних администратора

Кабинет за информатику и рачунарство,
професорка Валентина Крецуљ

Библиотека и медијатека

Обновљена је расвета у школи. Времена захтевају појачане мере безбедности ученика и запослених. Зато је уведен видео – надзор. Двориште је ваљано ограђено. Будући да нашу школу похађају и ученици са посебним потребама, водило се рачуна да се испуне сви стандарди како би им се олакшао рад и боравак у школи. Уређен је паркинг. Инсталирана су светла, као и ознаке за хитну евакуацију у случају опасности. Директорка је ишла и корак даље у својим циљевима. Услови рада су побољшани и тиме што је замењена стара столарија, чиме се повећава ефикасност грејања које је изванредно. Глобалне климатске промене захтевале су и увођење клима-уређаја.

Пре него што наставимо причу о школи у данашњем времену, за трен ћемо да се осврнемо на оне који су потекли из ове школе и који су оставили траг, али нимало лак задатак генерацијама које долазе. О квалитетном раду професора наше школе и успесима ученика, сведоче многобројна признања. Вреди споменути награду Јужног Баната *Жарко Зрењанин*, као и *Јубиларну награду* поводом Дана просветних радника, које професори наше школе добијају у континуитету. Изузетан значај имају, некада угледни ђаци ове школе, данас успешни људи у свом послу. Споменућемо неке од њих:

-Петар Стојанов, кардиохирург, професор је на *Медицинском факултету* у Београду, стручњак светског ранга
-Синиша Радуловић, доктор фармакологије на *Институту за онкологију* у Београду
-Весна Ђиновић, доктор наука на *Природноматемеетичком факултету* у Београду
-Јасна Ђиновић, магистар хемије на *Природноматематичком факултету* у Београду
-Небојша Јовановић, доктор правних наука на *Правном факултету* у Београду
-Јовица Цветковић, селектор одбојкашке репрезентације СРЈ
-Славољуб Царић, доктор правних наука, стручно ангажован у форумима Европске уније, Уједињених нација и Међународних правних тела
-Ливиус Бунда, био је савезни селектор
-Предраг Стојменовић, редитељ, уметнички директор *Дадов театра*
-Ненад Стојменовић, стални члан *Народног позоришта*, глумац
-Весна Марков, интернационални мајстор у женском шаху
-Ливијус Кокора, бивши кошаркаш савезног ранга
-Катарина Анђелков, признати хирург естетске и реконструктивне хирургије, живи и ради у Бразилу
-Јелена Widmann (Радојчић) , дипломирала оперу у Грацу
-Предраг Ђондовић, првак Европе у катама
-Миленко Мандић-Манда, дипломирао је на *Факултету ликовних уметности* у Београду, члан *Удружења ликовних уметника Србије*, угледни вајар; аутор је споменика глумцу Пери Добриновићу, који украшава плато испред *Српског народног позоришта* у Новом Саду, споменика на Андрићевом венцу – *Шетач* Иво Андрић, и глумцу Зорану Радмиловићу у Зајечару.

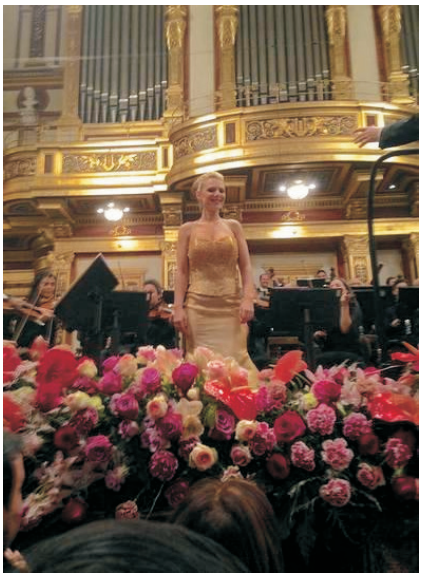
Споменик на Андрићевом венцу, дело Миленка Мандића

Славољуб Царић

Ненад Стојменовић

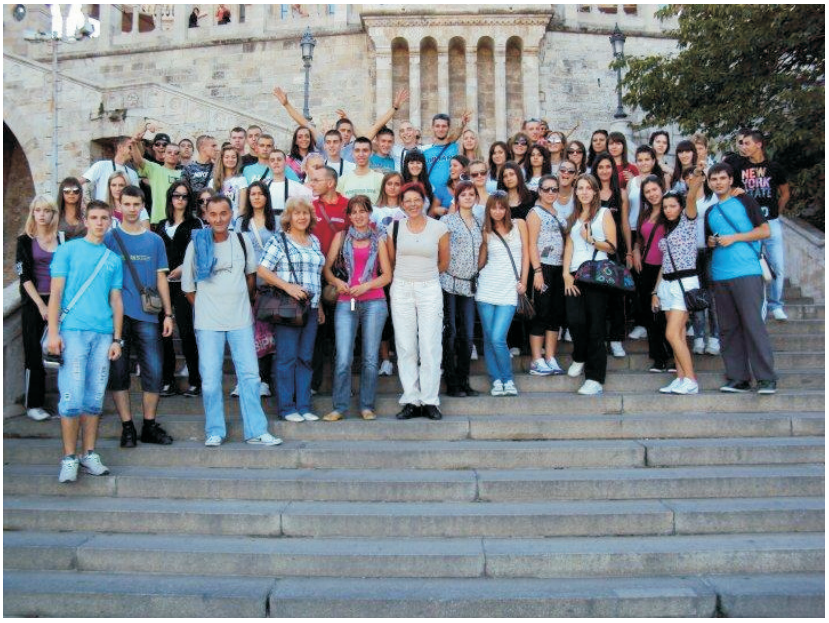

Јелена Радојчић

Ученици завршних година своју средњошколску причу заокружују на матурантским екскурзијама. Колико год времена да проведемо заједно у учионицама или фискултурној сали, дружење, рад и упознавање професора са ученицима, свој коначни печат добија на екскурзијама.Тада се већ сасвим добро познајемо, али нас ђаци изненаде својим поступцима. Нека банална ситуација које су најчешће несвесни, нама казује да су они испит зрелости већ увелико положили. Од прве до четврте године свога школовања, млади нараштаји упознају своју земљу , али и туђе културе - почев од лепота источне Србије, преко Војводине, западне Србије и Шумадије, до знаменитости Грчке, Мађарске, Аустрије, Чешке, Италије, Француске или Шпаније - у данашње време.

Грчка 2005. године

Средња Европа 2011. године

Француска 2012. године

Монако 2013. године

Док се још нису слегли утисци са путовања, припреме за прославу матурске вечери су у току. Поред пунолетства, то је један од најважнијих догађаја у животима младих. Смењују се генерације ђака, али епилог остаје непромењен – изнова се смењују смех и сузе. Закорачили су у свет одраслих, али је растанак неизбежан... Како наши, сада бивши ђаци, доживљавају своју школу, пустићемо да они кажу.

Полако одрастамо, а у том одрастању пријатељства ће остати, и ништа се неће заборавити. Свако од нас креће својим путем, путем маште, жеља и нада ка животу пуном препрека. Ишли смо истим путем, а сада се раздвајамо. Стојимо на раскрсници живота и са страхом се питамо - куда даље. Једино знамо да нећемо заборавити прошлост. Знате, није ово матурско вече улазак у стварни свет. Ово је само последња школска журка. Журка једне школе и њених ђака који су живели један мали живот у њој. Драга генерацијо, желимо вам лаке кораке, осмехе, а вечерас се смејте, и играјте јер сте само још вечерас матуранти, а сутра још само једна генерација. Вечерас очи матураната сјаје више од било које звезде, јер свако вечерас живи своју малу бајку. Професори, будите поносни, јер смо постали људи.

Живот је кратак, али траг од живота може дуго трајати.А пуно трагова су оставиле ове четири године. Пуно сећања, пуно успомена, и толико љубави у нама. Наше четири године су прошле. Не питајте ме где и куда, јер ја не знам. Ја још увек памтим дан када сам уплашена ушла кроз врата ове школе. Још увек је тешко причати о свим успоменама, јер су - лепе. Лакше ми је да не мислим на њих и да се надам да ћу се и даље смејати уз ове људе, плакати само од смеха и задржати их заувек уз себе. Неке од најдражих особа у свом животу упознала сам баш у ове четири године. Научила сам да их волим како нисам мислила да је могуће и везала се за њих. И баш те особе су ме научиле колико је живот леп и како да уживам у њему . Нећу вам говорити колико волим ове људе, јер су средњошколска пријатељства и љубави вечне, и никакво време, никаква даљина не може их избрисати, ја верујем у то. Верујте и ви.

Верујте у то да су особе које су до вас ваши најбољи пријатељи, јер јесу, и волите их онако како заслужују. Овде смо научили и да волимо, и да узвратимо иста осећања још већом мером. Научили смо да ценимо сав труд и залагања људи око нас, и мало је рећи – хвала, зато што сте од деце направили људе. Јер јесмо људи и јесмо достојни тога да се зовемо студентима. Ова гимназија нас је припремила за то. Припремила за све оно тешко, јер биће и - тешко, али ми се не плашимо тога, не плашимо се изазова, спремни смо за све што желимо од живота. А ко не жели најбоље?!

Сви знамо колико смо одрасли у ове четири године. Онолико колико нећемо у наредних 40 година, колико смо сазрели уз Ану Карењину и Тихи Дон, колико смо мастали о Ромеу и Јулији, и колико сада живимо по речима Меше Селимовића. А то су све лекције живота... И тада, сетимо се свих вас, драгих људи, који сте нас учили да живот неће бити лак, ако не умемо да га живимо. Ви сте били наши професори, наши учитељи живота. Људи због којих и ми постајемо исто толико велики, они због којих смо упорни у остваривању својих циљева. А наши циљеви су једноставни – постати човек. Још једном учинити ову школу поносном и напунити је новим професорима, новим генерацијама и сведочити о томе да су године иза нас, колико тешке, толико и најлепшхе године наших живота.

Првог септембра, сада већ тако давне 2009. године, у нашу школу крочила су деца, уплашена, немирна, са чуђењем и страхом шта их чека... Сада, из наше школе испраћамо генерацију младих, а већ зрелих људи, који знају и шта хоће, али и шта неће од живота... Пре неколико година испраћала сам своју прву генерацију. Питала сам се како ћу се снаћи са следећом, тачније како ћу моћи да и за њих нађем место у свом срцу, када сам се са овом првом толико зближила, на неки начин смо одрастали заједно. Међутим, искреност и поверење пронашли су начин да допремо једни до других, да се разумемо, поштујемо, да научимо да у животу није најстрашније ако паднеш, већ да мораш да будеш свестан да треба да устанеш и достојанствено и храбро наставиш даље, и да будеш свестан да ће у животу бити још и падова и успона. Учили смо, мучили се, играли

партије шаха, али и оне из живота, учили смо ко има првенство на раскрсници, али и у нашем срцу или души, боловали смо само понеке бољке, стрепел и кад дођу контролни и писмени задаци, питали се – можемо ли ово да одложимо, и кад нам није било све по вољи, држали смо се сложно...

И тако, стигосмо и до Шпаније, преко Француске и Италије вратисмо смо се у Ковин, а неки су задовољни и срећни што си дане своје младости провели баш у Ковину, и закључили да у њему не постоји само пропала шећерана или она болница *на крају града... И, сада, ево нас овде.*

Можда има оних који вечерас очекују почетак тзв. пригодног програма или представе... и,наравно, њихово очекивање неће бити изневерено... видеће сунчев сјај у очима свих матураната, пролећни поветарац у девојачкој коси, пркошење гравитацији, можда и оне који ће се одузети,па неће моћи да се саберу, роматичну хемијску реакцију - када некима порумене образи, у прстенастој структури овог романа који исписују, унутрашњу структуру чине економисти, а спољашњу гимназијалци,што значи да једно не бива без другога... Вечерас нема глумаца, али наступ неће изостати, наступ дивне генрације која је до овог трена изнова и изнова показивала шта значи бити – човек... па,када се једнога дана нађу било где на кугли земаљској, сетиће се да је ово матурско вече који ће ући у њихову историју... на крају свега, рачуница ће бити јасна, само немерљива, јер су дошли до закључка – да се пријатељство не бира,оно бива, ко зна због чега, као љубав.

Чућемо се још...

<u>У овим речима чујете њихов глас, препознајете успомене, искреност, захвалност... али се, поврх свега, јасно види слика наше школе у последњих десет година.</u>

Матурско вече у Хотелу Град 2009. године

Матурско вече 2009. године

Матурско вече у вили Југово у Смедереву 2010. године

Прослава матурске вечери у ресторану Хамбург у Смедереву 2011. године

Матурско вече 2012. године у ресторану Чиле

Матурско вече 2013. године у ресторану Чиле

После растанака, најчешће деценију касније, окупљају се бивши ученици наше школе са својим професорима из средњошколских дана.

Окупљање генерације 1984.

Окупљање генерације 1987.

Сећа се, на стотине ђака како су бојажљиво закорачило у зграду наше школе, питајући се шта их чека у наставку школовања. Та мисао би за кратко време нестала, и та иста деца већ су постала млади људи, матуранти спреми да се отисну у свет одраслих. А затим, како би године прошле, памтили су са носталгијом безбрижне дане које су провели у школи, која је за њих била други дом, место где су стицала пријатељства за цео живот, где су настајале прве симпатије, љубави... То је било место где су стасавали у људе, вредне, поштене, моралне и на којем су имали праве узоре, своје професоре од којих су упијали бројна знања, и који су их учили шта је живот и шта значи бити – човек. Зато се увек враћају месту одакле је све почело...

Данашње генерације наше школе настављају трагом зацртаним пре пола века, изузетно мотивисане жељом да надмаше своје претходнике и да оставе своје име и резултате у аманет оним средњошколцима који ће у овим клупама седети кроз једну,три,пет или више деценија.

Додела награда ученику генерације Ивани Јокић 2010. године

Међу њима издвајамо и оне који су били изабрани за – Ученика генерације:

1999/2000.	Милан Митић, Катарина Величић, Весна Буфан
2000/2001.	Драгана Пантош, Марија Гунци, Владимир Толић
2002/2003.	Марко Мишић
2003/2004.	Јелена Марков
2004/2005.	Драгана Момировић
2005/2006.	Душан Симичић
2006/2007.	Неда Лазаров
2007/2008.	Слађана Пантош
2008/2009.	Игор Нађ
2009/2010.	Ивана Јокић
2011/2012.	Лука Топаловић, Милица Милосављевић
2012/2013.	Милан Богдановић, Бојана Јовановић

Пријем у библиотеци

Додела диплома матурантима у Дому културе 2013. године

Директорка је посебну пажњу посветила и најбољим ученицима и њиховим професорима, за које организује пригодни пријем у библиотеци школе. Догађај који заокружује целогодишња школска дешавања свакако је додела диплома матурантима у Дому културе.

Из генерације у генерацију пратимо резултате наших матураната на пријемним испитима за упис на факултете. Задовољство и понос постигнућима младих људи који су расли и формирали се уз нас и са нама, оно је што даје смисао нашој професији. Зато и овој генерацији, као и свим претходним, желимо правилан избор, испуњење жељеног, а могућег и срећу на путевима који су пред њима. Сви они, део су велике породице матураната, који ће својим професионалним радом, интелектуалним и духовним потенцијалима учинити да друштво буде боље, а људи задовољни и срећнији.

О својим успоменама, раду са ученицима и сарадњи са колегама – понеку мисао поделили су са нама, сада бивши, професори школе. Можда у њиховим казивањима нађамо потврду да се, суштином, нисмо променили, а то је, верујемо, и најважније.

Даница Анђелков, професор енглеског и немачког језика

Професорка енглеског и немачког језика, Даница Анђелков, говорила нам је о својим сећањима на прву генерацију. Њих не може никада да заборави јер прва генерација означава почетак њеног професорског рада. *Далеке 1964. године, првог септембра, школа је отворила врата својим првим ђацима, а ја, као млади дипломирани професор, дошла сам 1. новембра исте године. Тако смо ми заједно учили. Уз њихову помоћ ја сам стицала прва искуства у свом позиву, а с друге стране била сам спремна да им пружим сво знање које сам понела са факултета.* Школа није имала велики број редовних професора, а остали су били тзв.спољни сарадници. Захваљујући свима њима, амбициозним професорима, наша школа постаје озбиљан ривал гимназији у Панчеву и ђаци почињу да освајају прва места на такмичењима у спорту, језицима, моделарству и другим предметима. Професорка подсећа да је са првом генерацијом, захваљујући професору Младену Лекићу, заживела кошарка у Ковину. Школа је имала свој хор који је учествовао на свим школским и градским манифестацијама, драмским и фолклорним секцијама, а наш школски бенд Селтсмени постао је омиљени међу грађанима Ковина.

На питање шта за њу значи сама чињеница да је професор прве генерације, одговор ваљда другачији и није могао да буде: *Поносна сам на ову генерацију јер је она подарила граду пуно успешних људи. Њих данас срећем као искрене пријатеље и колеге који се нашале и евоцирају успомене из школских дана, али увек са дозом поштовања према свом бившем професору.*

Говорећи о условима за рад школе, напомиње да смо били неколико година подстанари Пољопривредне школе и да смо стално ишли у поподневну смену.То нам показује да услови за рад и ваншколске активности нису били задовољавајући. Настава се одржавала и суботом, па је било мало времена за било какав ваншколски рад. С друге стране, оно што истиче као позитивно јесте да су у том времену важила строжа правила што се тиче дисциплине. Дечаци су морали да носе плаве блузе, а девојчице црне кецеље. Пушење у школи, ван ње и на јавним местима, као и одлазак у кафане били су строго забрањени и кажњавали су се снижењем оцене из владања. Заједничко прошлим и садашњим временима јесте да су ђаци к`о ђаци - увек спремни да науче нешто ново, али и да забашуре и препишу ако професор то не види. *Сећам се њихових првих удварања, заљубљивања, састанака, растанака и љубавних јада. Неколико искрених љубави крунисане су браком.*

Школски живот неизоставно обележавају и анегдоте, па је професорка поделила једну такву и са нама. Час енглеског језика. *Улазим у разред, а учиоица празна. Прилично љута одлазим да се пожалим директору, а директор заједно за мојим ђацима седи у трпезарији и гласно навија, гледајући фудбалску утакмицу* Југославија – Енглеска. *Шта сам друго могла, него да се и ја прикључим њима!* Затим и сама признаје да су говорили да је строга и да је тражила много, али сматра да је то било делом јер је била млада, али да се због тих младих година дешавало *да добијем и неко романтично потписано писмо*.

Са поносом говори о школи која је из корена променила животни ток средини која се, пре отварања Гимназије, није могла убрајати у вароши или градове, јер је *Ковин био мало веће село*.Ђаци, стасали за наставак школовања после осмолетке, морали су да одлазе у Панчево или Смедерево. Са отварањем Гимазије, Ковин добија своје прве интелектуалце, а Гимназија постаје расадник културе, духовности, уметности и свега лепог и напредног.

Са скромношћу и дамском суздржаношћу, професорка Даница Анђелков није желела да прича о свом раду и дприносу овој школи. *Ту су стотине и стотине ђака који могу рећи нешто о томе. Ја могу само да кажем да сам свој посао радила и још увек радим срцем и с љубављу, а професорски позив поред знања једино то и тражи.*

Прва генерација ђака професорке Данице Анђелков

Професорка Даница Анђелков је најлепши пример тврдње: *једном професор – до краја живота професор*. Отворено и срдачно изнела је своје сећање на своје прве професорске дане и прву генерацију ученика Гимназије, као и о ученицима осталих генерација у чијем је сећању остала као веома принципијелан професор, сигуран у своје знање, достојанствен и одговоран. Као одељењски старешина извела је многе генерације ђака, учећи их животу на један топао, људски начин. Уложила је много труда у своју прву генерацију (1965-1969) из које су поникли многи факултетски образовани људи (лекари, стоматолози, инжењери, професори, правници...), који се радо сећају своје лепе, младе и амбициозне разредне која је увек тежила да пружи оно што је најбоље, али да јој се и тако врати. Сада су то њени искрени пријатељи.

Професор Ђорђе Бергер прву генерацију носи живо у сећању. Са њима се упознао када су били у трећем разреду и та генерација му је остала, како сам каже, у најлепшем сећању.То је био почетак његове каријере.Поносан је што је имао привилегију да предаје првој генерацији гимназијалаца, јер је то, сада, део историје Ковина. Ковин је добио прву средњу школу општег образовања из које су потекли касније стручњаци високог и вишег образовања.

Били су свесни да су ђаци Гимназије и озбиљности такве школе. Добро су радили, били марљиви и дисциплиновани. Знање се награђивало, а незнање санкционисало. Професори су били нешто старији од ученика и самим тим се трудили да постану ауторитет, трудећи се да све своје знање несебично пренесу на ученике.Професор указује да је тада било мање професора (сталних), јер је Гимназија била у развоју. Сваки појединац у школи је значио много. Биологија, коју је предавао, кажу, била је у сигурним рукама.

Били смо као једна сложна породица која се радовала сваком новом дану да се састане, дружи, да измени мишљења, попије заједно кафицу и провесели се са својим незаборавним Душаном Анђелковим, првим директором школе. И данас сам поносан што сам професор ове школе и радо је посећујем да се видим и попричам са старим и

Ђорђе Бергер, професор биологије

новим колегама – присећа се професор својих почетака - Тада сам био млад и пун елана. Сећам се свих својих успеха, пропуста и грешака. Био је то период уходавања у професију наставника. Заједно смо стасали - прва генерација гимназије и ја.

Са поносом можемо да истакнемо да је професор Бергер оставио печат у нашој школи, будући да је у њој непрекидно радио тридесет и четири године. Сигурно је да је значај професора који су предавали првој генерацији мерљив, јер се сада на њиховим местима у школи налазе бивши ученици ове школе - као вредни и врсни професори. Осим њих, ту је и велики број стручњака – лекара, економиста, инжењера... који раде у Ковину, у другим градовима наше земље, а неки од њих пут је одвео на различите стране света.

Професор Бергер сада је пензионер. Мирно проводи своје пензионерске дане – делом у Ковину, а делом Топлој код Херцег Новог, и наглашава да се радује сваком сусрету са својим бившим ђацима.

Мирослав Крецуљ рођен је 1929. године у Мраморку. Основну школу завршио у је Панчеву, *Средњу бродотехничку* – смер радио технике у Ријеци, *Вишу педагошку* у Зрењанину, а факултет опет у Ријеци. Био је професор је физике и техничког образовања.

Његова сећања о школи, која је пре извесног броја година поделио са нама, само потврђују велики значај постојања школе као што је Гимназија у том, јер је квалитетним ученицима и амбициозним родитељима омогућавала даље школовање, а и самоме граду је значила једна таква институција. Радовао се када би у гимназијским клупама видео позната лица из основне школе,у којој је предавао. Предност оног времена, по којем се оно и разликује од овог садашњег, јесте да си ђаци имали једну дозу вишег нивоа и респекта према професорима. Били су озбиљни и ту озбиљност нису сматрали као принудну, већ су то сами себи постављали.

Међутим, ђаци су – ђаци... Један од задатака професора јесте да их спречи у евентуалној намери да препишу на контролном или писменом. Као једне од занимљивости са часова,професор Мирослав Крецуљ памтио је ситуацију када се директор Душа вратио са часа и каже: *Ау, ала ме је прешао онај Човић! Дао сам им писмену вежбу...* (вежбе су се строго контролисале). *Видим ја, он нешто мути!* Шал на клупи. А кад ја погледам у њега, он скрива нешто испод! *Е, рек`о - ухватићу га ја!* Одједном ја ка њему. *Сад сам те ухватио!* – кажем ја њему! *Дај да видим шта то имаш?* Он ме погледа и мирно каже: *Ништа, шал! - Подигни!* –наредим ја. *Погледам и...схватим да је он мене прешао.*

Мирослав Крецуљ, професор физике и техничког образовања

Говорећи о почецима, потврдио нам је да услови за рад у почетку нису били одговарајући, јер је гимназија седам година радили само поподне у згради *Пољопривредне школе*. Зграда је зидана, школа се постепено опремала, а професор лично био је у екипи која је учествовала у њеној изградњи.

Као професор прве генерације, причао нам је како је заједно са тадашњим ђацима пролазио кроз то њихово школовање, и одрастајући, на неки начин, са њима. Радо се сећао тих времена. О школи и колегама увек је имао исти став – себе је доживљавао као део тима, и отуда се лични допринос, није могао издвојити, а да не подразумева и тимски рад; а он је поштовао људе који су чинили тај тим, као и они њега.

Панталеја Секулић, професор информатике

Професор Панталеја Секулић припада другој генерацији гимназије.Он је први ђак који се као професор вратио у нашу школу. Започео је свој рад у њој 1. априла 1972. године. Основну школу завршио је у Белој Цркви као ђак са одличним успехом.

Наставак школовања у гимназији, како сам приповеда, није био тако успешан. Наиме, најтеже му је било на часовима српскохрватског код професора Данила Станковића. Посебно су га деморалисале оцене које је добијао на писменим задацима. Професор Мирослав Крецуљ био је упознат са ситуацијом тадашњег ђака, и решио да му помогне. *Пиши како си се заљубио, уместо о природи. Знаш, ти си реалиста, али Дача је романтичар.* У другом полугодишту ситуација се видно побољшала.

Сарадња између професора Мирослава Крецуља и Панталеје Секулића, наставља се у радио-клубу који је тада постојао у школи. У четвртом разреду гимназије професор га је питао какви су му планови у вези са наставком студија. *Казао сам му да бих ја нешто што има везе са техником.* Избор је била *Виша педагошка школа* у Зрењанину. Професор Секулић наставља студије, па 1976. године постаје професор политехничког образовања. Положивши диференцијалне испите, 1998. године завршава информатику.

Од 1993. до 1999. године био је директор основне школе *Ђура Јакшић*. У последњој години директорског мандата радио је и као професор у гимназији, да би од наредне школске године поново био професор гимназије, у којој је и дочекао пензију лета 2013. године.

Колектив 2008. године

И док се са једнима опраштамо, неке друге дочекујемо. То је живот. То је неминовност. Порука коју је професорка хемије, Биљана Јереминов, упутила својој претходној генерацији, могла би да важи и за будуће.

Мене су учили, а и ја сам покушавала вас да научим да су највеће људске лепоте речи и да их треба остављати за собом, али ме разум опомиње да ове моје речи могу да постану без, боје, укуса и мириса, лакше од ваздуха, па се плашим да их ујутру не нађем на Дунавцу.Зато сам прибележила шта би требало да понесете из своје школе.

Када уђете, прво што приметите јесте прозор на кабинету хемије и на њему сунце које је некад мени неко оставио да ме греје, а ја га остављам вама да га сачувате јер вам је сваки његов зрак позлатио косу. Сачувајте: у левом оку одраз почетка, сунца са прозора кабинета хемије помешаног са синтезом протеина; између два прста, нежности крединог праха; као нокат палца, љуспицу зида из ходника; пар крила од лепих Талесових снова; сазнање да друштво чине појединци; мало способности за прављење договора и трунку зрелости да их се придржавате; вештину посматрања квадрата из пресека углова гледишта; на средини ходника вечну забрану окретања и дисања док се кријете да запалите цигарету; на длан топлоте пролећа из Хазарског речника *(женски примерак); колико може да стане у уста латинских пословица; средње јачине звук пиштаљке из фискултурне сале; ноздрву мириса и по добар уздах од сва четири ветра: енглеског, руског, немачког и француског; свежањ магије ваших и наших карактера; вертикалу бар до седме небеске сфере; малчице буке; позлаћену самоћу версајских салона и бар један наранџасти кликер Луја IV; звиждук два ветра који гура чамац низводно и забринутост онога који мери време са обале да би израчунао пут; пет капљица сока који навире из биљке када се буди природа; по жељи, неку ноту песме школског хора; од ока боје за цртеж њихања траве и дисања пужа голаћа; било који део дуге коју сте тражили гледајући кроз прозор; зрнце шушкања преписивања; шири списак испуњених жеља из директорске канцеларије; пола потписа са потврда у току часа из секретаријата; дупло среће од оне која је стизала из зборнице; сразмерно себи снаге за силазак степеницама; нарамак ужине за све; крађи шум рада мреже компјутера; коврџу дима из ложионице; једну сталну помисао да ће ову идилу прекинути звонце, а онда: смеха и никад довољно смеха; обичну капљицу знања да све ово знате и да сте управо описали круг око своје школе; и на крају, у десном оку нека остане одраз портирнице и паркинга.*

А мени ће остати део колоне која излази из дворишта... Ако се неко окрене и угледа ме, нека зна да нисам ту да бих била ваша сенка, нити зато да проверим да ли сте ви мој одблесак – ту стојим, као и сада, овде, да бих вас подсетила да останете увек своји и да сачувате ову мрву детињства у себи, јер кад дете престане да живи у вама, то су први знаци старости...

Пола века успомена... чини део наше садашњице, захваљујући свима који се били део живота наше школе... Поносни смо на прошлост. Али, то и обавезује. Колико год била другачија ова времена од неких пређашњих, или можда и нису, важно је да и данас постоје људи налик онима из давне 1964. године, који су имали идеју, храброст, вољу, који су били спремни да се боре и да мењају дотадашњи свет исписујући странице наше историје, захваљујући којима имамо садашњост на којој можемо да градимо будућност.

Списак запослених

Чернох Живка
Анђелков Ђорђе
Зарија Даниел
Ћирић-Досковић Мелина
Дражајић Драгана
Стојановић Марија
Драгомир Илија
Косовац Младен
Љубоја Ољa
Покрајац Сара
Перовић Марина
Мариновић Дарко
Топаловић Миљко
Косовац Иван
Марковић Милутин
Банчов Мариа
Јереминов Биљана
Бундра Синиша
Петровић Љиљана
Покрајац Милица
Добрић Јованка
Крецуљ Валентина
Ђорђевић Татијана
Стојковић Бранкица
Станковић Жаклина
Ђерић Јелена
Хајду Барбара
Јелић Валентина
Ереш Анкица
Лукач Марија
Савић Милош
Бобић Ивана
Мариновић Луција
Роберт Тот
Помар Виолета
Михајловић Ана
Поповић Живанко
Богдановић Јелка
Голубовић Ивица
Петровић Драган
Петровић Светлана
Сабо Фреди
Атанацковић Зорка
Јанковић Јасмина

Анђелков Душан
Станковић Данило
Анђелков Даница
Срдић Милутин
Лекић Младен
Лаверда Драгослава
Богић Латинка
Димитријевић Љиљана
Крецуљ Мирослав
Рашковић Божидар
Родић Бранка
Саблић Нада
Бергер Ђорђе
Каначки Бранимир
Чакан Наталија
Кобалт Томислав
Василев Иван
Калуђеровић Даница
Пејовић Велинка
Клеменц Миодраг
Борисогљебски Дејан
Вујисић Миодраг
Шуњеварић (Шимуковачки) Мирјана
Вукосављевић Александар
Тодоровић Невена
Алач Наташа
Марковић Мирослав
Родић Мирјана
Данилов Божана
Богдан Валерија
Ладолеж Миланка
Секулић Пантелеја
Срдић Љиљана
Хајду (Радивој) Дојна
Теодоровић Александар
Перовић Живанка
Хајду Иштван
Пердух Војин
Јанковић Босиљка
Марковић Јелена
Ђуричић Тома
Иветић Јагода
Грашиловић Олгица
Лалић Стеван
Стојменовић Снежана
Шћепановић Јелена
Јелић Никола
Кокора Ливијус
Покрајац Владимирка
Милекић Велибор
Тодоровић Зоран
Секулић Јела
Каначки / Каличанин Милан
Игња Биљана
Пантош (Јокић) Босиљка
Бракочевић Раде
Полић Светозар
Новковић Магдалена
Коршош (Ђорђевић) Марта
Пантош Миле
Јефтовић Голуб
Перишић Даница
Вујић Госпава
Гроздић Петар
Зајиц Љиљана
Стојаковић Вера
Милојевић Љубинка
Пелић Ружа
Новокмет Слободан
Адамов Драгомир
Антонијевић Јелена
Цвејић Анђелка
Николић Ђура
Симичић Станко
Којић Александар
Мисимовић Мирјана
Ференц Тома
Ристић Олга
Грубетић Љиљана
Атанацковић Никола
Илић Љиљана
Јовичић Верица
Крецуљ Мирко
Стојаковић Анђелка
Видовић Велимир
Анђелковић Бошко
Марковић Добрила
Локас Миро
Мосуровић Радош
Анђелков Јован
Спремо Даница
Стојановић Драган
Илчева Татјана
Станојевић Гордана
Ђурђев Златинка
Закри Ђерђика
Јожа Јулијана
Видаковић Радомир

Шћекић Слободанка
Дамјановић Јелена
Танасијевић Ержебет
Стојковић Георгије
Јањић (Тодоровић) Мирјана
Пирошки Зорица
Буљугић Слободан
Бугариновић Драган
Томић Јулијана
Вукашинов Ђура
Величковић Стана
Живанов Бранко
Кнежевић Славољуб
Исаиловић Радован
Васић Радоје
Живков Виолета
Ђилвес Маргит
Радић Иван
Лекић Драгана
Томић Звездана
Свироић Вера
Несторовић Славица
Ђерић Оливера
Стијиљковић Тереза
Бранковић Славко
Стојановић Гордана
Станисављевић Зорка
Ђурић Јадранка
Николић Момчило
Узан Јовица
Саулић Мирољуб
Бранковић Богдан
Марковић Боривоје
Петров Коста
Боцковић Душан
Милошев Владанка
Петровић Петар
Остојић Драган
Мосуровић Милош
Татовић Слободан
Ребуша Снежана
Боровић Верица
Бирач Слободан
Томић Тома
Аксентијевић Милић
Пагањ Тибор
Милеуснић Миодраг
Ћирић Велибор
Љијући Ирина
Анђелковић Смиљана
Јереминов Витомир
Тодоровић Миодраг
Веселиновић Милосав
Котевић Горан
Глигоријевић Надица
Ковљанић Даница
Марковић Славољуб
Ђурачић Никола
Вукотић Борисав
Милосављевић Наташа
Марковић Иванка
Стојковић Владимир
Димитријевић Милован
Којић Коста
Дрешај Љиљана
Манчев Снежана
Величковић Драгослав
Радокостић Дејан
Петер Ласло
Аднађевић Слађана
Стефановић Светлана
Ристић Предраг
Поповић Стоја
Обрадовић Виолета
Богданов Бранка
Фарац Оливера
Чарџић Аида
Милутиновић Снежана
Савић Дарагојла
Лазаревић Цвијетин
Стефановић Миланка
Јосифов Маја
Ђурђев Милица
Рисовић Божо
Мијатовић Ружица
Доловачки Стеван
Томашевић Оливера
Јанковић Мирко
Дупор Милада
Јузбашић Ружица
Јаневска Васка
Томашевић Жаклина
Бубања Драгослав
Рајић Иван
Миленковић Драгана
Вулетић Маша
Љубисављевић Светислав
Арсенов Венера

Буљугић Јован
Драгић Јелена
Ковач Весна
Суботић Гордана
Гулан Маја
Косовац Миланка
Радуловић Стеван
Танасијевић Милан
Држајић Игор
Тодић Снежана
Никчевић Валентина
Божиновски Александар
Пећанац Миленко
Марковић Тамара
Туцаков Данијела
Ландика Александар
Анђелковић Драгана
Урошевић Милосав
Коларевић Ивана
Вранић Миле
Ђурђевић Владан
Сефчик Спасенија
Стојановић Срђан
Радусиновић Бојан
Стојановић Александра
Симуилов Светолик
Васић Снежана
Јаџић Радосава
Тешић Филип
Репац Милан
Гулан Данијел
Палић Немања
Лајевец Дејана
Бадрић Жељка
Стојановић Новица
Крчуљ Александар
Дракулић Марија
Тодоровић Станко
Кљајић Миљана
Меденица Душан
Ђулафић Синиша
Николић Вук
Пурић Милојка
Сабљов Ференц
Боричић Новка
Радић Мира
Милошев Зоран
Марковић Иванка
Пивљаковић Јелица
Стојаков Горан
Бошковић Мирјана
Комарица Миланка
Дујовић Станица
Мора Лазар
Зарић Надица
Перић Невенка
Владуљевић Светлана
Секулић Славица
Богдановић Томислав
Докљан Љиљана
Николић Драгица
Димић Нада
Владисављевић Светлана
Бирташевић Јулијана
Спирковић Терезија
Бошковић Зорица
Марковић Сека
Табашевић Арсеније
Радаковић Владимир
Радовић Слободан
Милошевић Димитрије
Новокмет Славица
Митић Зорка
Полић Милија
Микајловић Владислава
Ђурић Верољуб
Живковић Милка
Стојковић Слободан
Филет Имре
Мосуровић Матија
Сатарић Синиша
Игњатовић Недељко
Мосуровић Марица
Миленковић Момчило
Сампарић Светлана
Митић Томислав
Бајовић Драгана
Брадањи Миланка
Шалипур Јованка
Бојовић Драгана
Јовановић Светислав
Љубојевић Миља
Марковић Биљана
Филет Ержебет
Вујиновић Савка
Њујић Стајка
Ковачевић Биљана
Грубић Вукица

Радак Љубинка
Карабашевић Слађана
Божић Добросав
Стевановић Зорица
Косовац Никола
Нађ Марица
Драгославац Јованка
Станковић Јелисавета
Максимовић Мита
Ранкословић Јока
Љубојевић Милка
Ситош Славица
Обрадовић Дејан
Гајић Мирјана
Вукојевић Зорица
Давидовић Жељка
Пешић Марија
Јанковић Зорица
Костић Светлана
Чампашевић Бранка
Живић Марија
Филеп Сузана
Стојиљковић Бранислав
Милојевић Маријана
Јеремић Славица
Михајловић Снежана
Петровић Горан
Голубов Горан
Брадањи Јован
Мајсторовић Радивој

Посета Универзитету у Болоњи...

...и обилазак италијанских градова

Црвени тепих у Кану

Стадион ФК Барселона

Дружење - Млади су закон

Дружење - у зборници

Матуранти - последњи дан у школи

Прослава Дана школе

Дан просветних радника

Посета делегације школе Новој Молдови

Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић"